

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

ІСТОРІЯ
Державного гемологічного центру України
1993-2023

Автори: А.М. Ткаленко, В.В. Індутний, В.І. Татарінцев, О.П. Беліченко,
О.А. Вишневський, О.Р. Бєлевцев, О.В. Максюта, І.А. Сергієнко,
О.В. Горобчишин, Ю.Д. Гаєвський

КИЇВ 2023

У вересні 2023 року Державному гемологічному центру України виповнюється 30 років. За ці роки ДГЦУ має значні досягнення та успіхи, гідно представляє нашу країну на міжнародному рівні, користується заслуженим авторитетом серед гемологічних центрів світу.

Людство завжди відчувало захоплення перед блиском і красою дорогоцінного каміння, тому історія Державного гемологічного центру України також є захоплюючою подорожжю у світ, де пристрасть до каменів поєднується з науковим дослідженням та повагою до історичної спадщини.

Нині цей унікальний заклад з гордістю продовжує розкривати таємниці каміння, його походження і властивості, роблячи внесок у гемологічну науку та розвиток ювелірного мистецтва.

Невід'ємною частиною історії ДГЦУ є його наукові здобутки в гемології. У центрі проводяться дослідження, спрямовані на розуміння природи та походження коштовного і декоративного каміння, аналіз його фізичних, хімічних, оптичних властивостей. Вчені гемологічного центру активно взаємодіють з міжнародними спільнотами гемологів і діляться своїми відкриттями та результатами експертиз. Така взаємодія сприяє розвитку гемології як науки і допомагає зберегти високі стандарти в оцінці та сертифікації дорогоцінного і декоративного каміння.

У наш час гемологічний центр зайнятий не лише науковими дослідженнями й освітніми програмами. Він також відіграє важливу роль у збереженні й популяризації культурної спадщини країни. Україна славиться своїм коштовним камінням, таким, як бурштин, топаз, берил, і гемологічний центр повсякчас бере активну участь у його вивченні і збереженні. Центр допомагає розкрити історичні й культурні контексти, пов'язані з українським камінням, та сприяє їх використанню в сучасному ювелірному мистецтві.

ДГЦУ був і залишається символом наукової пристрасті, знання і краси. Його історія є історією натхнення та відданості, історією відкриттів і пізнання. Це місце, де гемологи і ювеліри зустрічаються, щоб поділитися своїми знаннями і досвідом, досліджувати і вивчати каміння та створювати унікальні витвори мистецтва. Гемологічний центр – це місце, де наука та естетика переплітаються, де минуле зустрічається з майбутнім, а пристрасть до каміння стає джерелом натхнення для всіх, хто прагне розгадати таємниці його краси.

Історія нашої організації почалася на зорі 1990-х років у надрах Інституту геохімії і фізики мінералів (зараз – Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М.П. Семененка) Національної академії наук України з ідеї доктора геолого-мінералогічних наук, професора Олексія Миколайовича Платонова, який у ті часи тісно співпрацював з Гемологічним товариством Німеччини. Ця ідея була підхоплена молодим, але досвідченим співробітником О.М. Платонова, доктором геолого-мінералогічних наук Володимиром Васильовичем Індутним. У 1992 році В.В. Індутний написав листа до Уряду України про необхідність створення в Україні національного гемологічного центру.

Обґрунтуванням слугувало те, що Україна є потужною гірничорудною державою Європи і має значні поклади корисних копалин, серед яких достойне місце посідає дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органогенного утворення, напівдорогоцінне каміння та дуже дорогі різновиди декоративного каміння. Природно, що наявність цих ресурсів вимагає їх раціонального видобування та контролю з боку спеціалізованих державних органів. З цієї метою Міністерство фінансів України створило у своєму складі Головне управління дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння (далі – Головне управління), яке очолив Віктор Васильович Видолоб.

*Індутний Володимир Васильович,
директор-засновник ДГЦУ*

Враховуючи досвід розвинутих країн світу, Кабінет Міністрів України прийняв постанову «Про створення Державного гемологічного центру України» від 7 вересня 1993 року № 713. Директором цієї організації за наказом Міністра фінансів України став доктор геолого-мінералогічних наук Індутний Володимир Васильович (наказ Мінфіну від 25.10.1993 № 81).

Були сформульовані і чітко поставлені головні стратегічні завдання організації:

- разом з Головним управлінням створити нормативно-правову базу у сфері контролю за обігом дорогоцінного, дорогоцінного органогенного утворення, напівдорогоцінного та декоративного каміння;
- створити при Мінфіні єдину систему державного регулювання у сфері виробництва та обігу дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння;
- створити сучасну експертну гемологічну лабораторію і колекцію еталонів для здійснення поточних експертиз на замовлення державних органів, суб'єктів підприємницької діяльності та фізичних осіб;
- організувати підготовку фахівців-гемологів в Україні;
- розробити систему індикативних показників вартості на усі види природного каміння та їх штучні аналоги для використання цих відомостей на митницях для контролю за декларуванням митної вартості;
- забезпечити відповідні потреби контрольних органів;
- розпочати активну науково-дослідну роботу у сфері гемології в Україні передусім для задоволення практичних потреб захисту фінансових інтересів Держави.

У 1993 році в Україні мало хто навіть розумів, чим займається ДГЦУ і для чого створено таку організацію, тому, крім визначених питань, а також з метою ознайомлення широкої громадськості з діяльністю нової організації було прийняте

рішення провести першу міжнародну виставку дорогоцінного та напівдорогоцінного каміння «Кам'яні барви України», яка відбулася у вересні 1994 року в Києві. Організаторами виставки виступили Державний гемологічний центр України та Національний університет «Киево-Могилянська академія». Виставка пройшла з великим успіхом. У ній взяли участь представники з Індії, Австрії, Німеччини, Польщі, України та інших країн. Згодом було прийняте рішення про проведення другої виставки-ярмарки у вересні 1995 року під назвою «Чарівний камінь», яка збирала ще більше учасників. Після цього ДГЦУ став організатором і учасником великої кількості міжнародних виставок-ярмарків дорогоцінного, напівдорогоцінного каміння та ювелірних виробів («Ювелір Експо Україна»).

*Журі конкурсу «Краща ювелірна прикраса року».
Виставка «Ювелір Експо Україна», 1999*

Разом з Головним управлінням ДГЦУ підготував матеріали для розробки низки вкрай важливих проєктів нормативних документів: постанови Кабінету Міністрів України від 27.07.1994 № 512 «Про загальну класифікацію та оцінку вартості природного каміння», а також постанови Кабінету Міністрів України від 31.05.1995 № 369 «Про видання довідників оптових цін на діаманти, дорогоцінне, напівдорогоцінне та декоративне каміння».

Менше року знадобилося, щоб ДГЦУ став повноцінною експертною організацією серед подібних на теренах колишнього СРСР та країн далекого зарубіжжя. Однак головним здобутком ДГЦУ та серйозним кроком до встановлення фінансової дисципліни у сфері обігу та торгівлі природним камінням стала робота по виконанню поточної експертизи для митних органів. З виходом у світ постанови Кабінету Міністрів України № 512 доходи бюджету від стягнення платежів при експортно-імпортних операціях з природним камінням та виробами з нього збільшилися більш як у чотири рази! Ефективність діяльності ДГЦУ стала зрозумілою і доведеною у фінансовій доцільності.

Для оприлюднення довідкових показників вартості природного каміння, а також на виконання Постанови КМУ від 31 травня 1995 року № 369, проєкт якої був розроблений спільно з Головним управлінням, ДГЦУ започаткував офіційне інформаційно-довідкове видання «Коштовне та декоративне каміння». Уже в першому номері був оприлюднений вперше розроблений в Україні довідник вартості діамантів, впорядкований фахівцями ДГЦУ, також представлені вартісні показники на напівдорогоцінне та декоративне каміння.

У 1997 році з виходом у світ Закону України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» вищезазначені види діяльності ДГЦУ були повністю закріплені законодавчо, що підсилило авторитет організації та дозволило більш плідно

співпрацювати з Міністерством фінансів України у системі контролю за обігом дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння.

Упродовж періоду з листопада 1993 року по вересень 1994 року ДГЦУ здійснив підготовку власних фахівців-гемологів у гемологічному центрі Московської геологорозвідувальної Академії, створив базову колекцію коштовних каменів зі 120 найменувань, закупив сучасне гемологічне обладнання для забезпечення діяльності лабораторії та проведення навчальних курсів.

Перші в Україні курси підготовки спеціалістів гемологічного профілю при ДГЦУ прийняли своїх слухачів 5 червня 1995 року. «Першопрохідцями» стала група працівників митних органів України. Викладачами на курсах ДГЦУ були як високопрофесійні спеціалісти з досвідом викладання гемології – професори О.М. Платонов, В.І. Павлишин, доктор геолого-мінералогічних наук В.В. Індутний, кандидат геолого-мінералогічних наук В.І. Татарінцев, кандидат геолого-мінералогічних наук О.А. Вишневський, так і молоді спеціалісти з геологічною освітою та гемологічною кваліфікацією.

У серпні-вересні 1995 року О.А. Вишневський у складі групи гемологів з країн СНД проходив тритижневе навчання за курсом «Оцінка кольорових дорогоцінних каменів» у Гемологічному інституті Америки в Санта-Моніці. У результаті цього навчальний курс ДГЦУ «Основи діагностики та оцінки дорогоцінного та декоративного каміння» було доповнено блоком лекцій і практичних занять з оцінки якості огранованих ювелірних каменів за міжнародними стандартами. Після цієї поїздки в розпорядженні ДГЦУ з'явилися єдині в Україні стандартні зразки кольору дорогоцінних каменів (GIA GemSet), які почали застосовуватись для професійної атестації ювелірних вставок.

У 1995 році ДГЦУ почав розвивати зв'язки з провідними країнами з видобутку та обробки декоративного каменю. Так, наприкінці 1995 року співробітники ДГЦУ В.В. Індутний та С.І. Козленко відвідали Фінляндію, де зустрічалися з найбільшими виробниками кар'єрного обладнання, декоративного каменю та щебеню. Наші співробітники ознайомились з передовими методами видобутку та обробки декоративного каменю.

Результатом цієї поїздки стало створення навчальної програми з діагностики та оцінки декоративного каміння. Ця навчальна програма мала на меті підготовку в Україні власних спеціалістів, які могли б забезпечити експертні потреби каменедобувних і каменепереробних підприємств, захистити їхні інтереси під час здійснення зовнішньоекономічних операцій, оскільки до цього для оцінки декоративного каменю запрошували експертів з Італії, Франції та інших держав – лідерів каменедобувної і каменепереробної промисловості.

Був розроблений перший в Україні методичний посібник «Короткий курс лекцій "Діагностика та оцінка декоративного каміння"». Лекції читали фахівці ДГЦУ та представниками фінської фірми «Тамрок».

Вишневський О.А., GIA, США, 1995

Сучасні навчальні класи ДГЦУ

У червні 1996 року співробітники ДГЦУ В.В. Індутний, О.Г. Манохін, А.М. Кічняєв відвідали найвідоміший у світі центр декоративного каменю Каррару в Італії. Там наші співробітники ознайомились з передовою каменедобувною і каменеобробною технікою та організацією торгівлі декоративним камінням у сировині і готовій продукції, а також методами експертизи декоративного каменю.

Наприкінці 1996 року відбувся переїзд ДГЦУ з Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М.П. Семененка НАН України до Поліграфкомбінату «Україна». ДГЦУ отримав більші за площею приміщення для комфортних умов праці та проведення навчальних курсів у кабінетах, оснащених сучасним гемологічним обладнанням.

Упродовж січня 1998 року українська група слухачів навчалася в Польському гемологічному центрі в місті Вроцлав за програмою «Експертиза дорогоцінних каменів органогенного походження, а також їх штучних замінників». Серед учасників цієї групи були представники ДГЦУ: Т.В. Індутна

і Ю.Л. Курилюк. Наслідком навчання стало створення нового навчального курсу ДГЦУ «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння органогенного утворення» і методичного посібника до нього.

Протягом 1998-1999 років В.І. Татарінцев проходив навчання у Польському гемологічному центрі (м. Вроцлав), Міжнародному гемологічному інституті (IGI, Бельгія), гохрані (росія) за напрямом «Оцінка алмазної сировини та діамантів». Отримані матеріали були взяті за основу для створення навчального курсу ДГЦУ «Основи діагностики та оцінки діамантів».

У лютому-березні 1999 року у складі групи представників алмазної галузі України Ю.Д. Гаєвський проходив тритижневе навчання за курсом «Діагностика та сортування діамантів» у Німецькій гемологічній асоціації в місті Ідар-Оберштайн. Унаслідок цього навчальний курс ДГЦУ «Основи діагностики та оцінки діамантів» було доповнено блоком лекцій з оцінки якості симетрії та пропорцій діамантів за міжнародними стандартами.

На сьогодні ДГЦУ вже повністю створив власну лабораторну та навчальну базу для проведення гемологічних курсів за програмами, тотожними до програм провідних гемологічних установ світу. Були випущені методичні посібники, обладнані навчальні класи, викладачі пройшли стажування, зокрема за кордоном (США, Фінляндія, Німеччина, Італія, Польща, Бельгія та ін.). Методичні матеріали, які надійшли до ДГЦУ, допомогли впорядкувати власні методичні розробки та привести навчальний процес у відповідність до світових стандартів викладання.

Були отримані необхідні ліцензії Міністерства освіти і науки України.

Вже тоді курси проводилися за такими напрямками:

- атестація та експертна оцінка діамантів;

Гаєвський Ю.Д., Ідар-Оберштайн, 1999

- атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння;
- атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння органогенного утворення;
- атестація та експертна оцінка напівдорогоцінного каміння;
- атестація та оцінка декоративного каміння;
- оцінка пам'яток культури.

Для початківців і працівників торгівлі був розроблений навчальний семінар «Вступ до

товарознавства коштовного каміння».

Обсяги експертних робіт стрімко зростали. Постає гостра потреба державних контрольних органів у гемологічній експертизі в різних регіонах України. Отже, у 1996 році вийшла у світ постанова Кабінету Міністрів України «Про акредитацію та підготовку експертів-гемологів дорогоцінного, напівдорогоцінного та декоративного каміння» від 26.06.96 № 673. Про актуальність цього документа говорили такі цифри: у 1992 році в Україні було лише 7 спеціалістів з експертизи діамантів (усі вони працювали на Вінницькому та Київському ювелірних заводах) і жодного спеціаліста з експертизи декоративного каміння, напівдорогоцінного каміння, перлів та кольорового дорогоцінного каміння. Експертиза коштовних каменів не була регламентованою за нормами світового рівня.

У 1996 році ДГЦУ взяв участь у створенні Музею коштовного і декоративного каміння на базі колекції мінералів і коштовного каміння орендного підприємства «Кварцсамоцвіти». За рішенням Уряду України (постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1996 № 1485 «Про створення музею коштовного і декоративного каміння») ДГЦУ взяв участь в інвентаризації колекції, здійснив її оцінку, а також підготував і видав каталог «Музей коштовного і декоративного каміння». Музей став першою на теренах колишнього СРСР музейною установою, де всі експонати були взяті на бухгалтерський облік та оцінені відповідно до спеціальних методик ДГЦУ. Міністерство фінансів високо оцінило роботу працівників ДГЦУ і нагородило їх почесними грамотами за сумлінну працю.

Робота не обмежувалася розвитком лише експертної справи. Готувалися друковані видання, частина з яких стала згодом підручниками ДГЦУ:

- «Кольорові камені України» (ілюстративний додаток до підручників з географії 6-9 класів), 1997.
- Каталог «Декоративні камені України», 1998.
- Книга «Як оцінювати коштовності з дорогоцінних каменів і металів», 2001.
- Методичні видання до всіх навчальних курсів.

У 2000 році був створений сайт ДГЦУ. Сайт містить інформацію про ДГЦУ: послуги з експертизи, яку виконують гемологи центру; навчання, яке можна отримати на базі центру; різноманітні видання, що випускає центр; види декоративного каміння України тощо.

6 вересня 2000 року Кабінетом Міністрів України була прийнята постанова № 1396 «Про затвердження Правил атестації дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння». Цим документом були визначені всі вимоги до супровідної документації при здійсненні торгових операцій з коштовним камінням у повній відповідності до світової практики, зокрема до практики Всесвітньої

конфедерації ювелірів (СІВЮ), членом якої ДГЦУ став кілька років поспіль. Крім того, в документі було визначено порядок ведення реєстру власних і торгових назв природного каміння з родовищ України. Введення на території України цих правил дозволило суттєво розширити зв'язки з іноземними гемологічними установами та досягти визнання результатів експертиз, виконаних експертами ДГЦУ в різних країнах світу.

Відтак у 2000 році були створені всі базові засади українського законодавства у сфері контролю за обігом дорогоцінного каміння, і ДГЦУ отримав можливість безпосередньо співпрацювати з низкою провідних гемологічних установ світу. Почалася активна діяльність з реєстрації торгових назв природного каміння з родовищ України, а також реєстрації власних назв окремих каменів, які мають наукове і культурне значення. Започатковано Кадастр декоративного каміння України. В усьому світі торгові назви декоративного каміння визнаються інтелектуальною власністю розпорядника надрами та підтверджують країну походження каменів. Отже, були створені відповідні до світової практики елементи правового захисту інтересів наших виробників на зовнішньому ринку.

Вони були першими

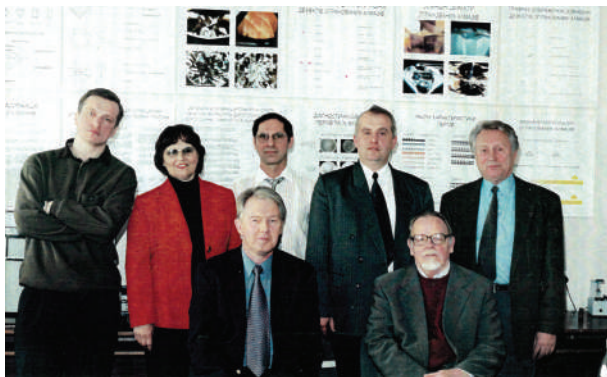

У 2001–2002 роках ДГЦУ активно продовжує роботу зі створення проєктів нормативної бази щодо оцінки культурних цінностей, діамантів та іншого дорогоцінного каміння.

Зокрема, разом з Державною службою контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України було розроблено типовий перелік критеріїв оцінки таких цінностей, який згодом був внесений до пункту 8 постанови Кабінету Міністрів України від 26.08.2003 № 1343 «Про затвердження Порядку проведення державної експертизи культурних цінностей та розмірів плати за її проведення».

Також у 2001 році створено проєкт Технічних умов (ТУ) ДГЦУ «Діаманти», який опубліковано в монографії ДГЦУ «Як оцінювати коштовності з дорогоцінних каменів і металів». Остаточна редакція цих ТУ (ТУ У 36.2–21587162.001–2002) за авторством В. Татарінцева була узгоджена з Мінфіном України та зареєстрована УкрЦСМ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації за № 081/026452 від 22.05.2002.

У 2002 році на запрошення ДГЦУ та Інституту надтвердих матеріалів НАН України гемологічний центр відвідав керівник наукових досліджень Гемологічного інституту Америки (GIA) д-р Джеймс Шиглі, який ознайомився з роботою ДГЦУ, зокрема, з навчальними класами і курсом з атестації діамантів. Це стало початком співпраці ДГЦУ і GIA.

Візит керівника наукових досліджень Гемологічного інституту Америки д-ра Джеймса Шиглі до ДГЦУ. Зліва направо сидять: д-р Джеймс Шиглі, професор О. Платонов; стоять: головний фахівець ДГЦУ Ю. Гаєвський, старший науковий співробітник ІНМ НАНУ Ю. Начальна, заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев, директор ДГЦУ В. Індутний, начальник відділу зарубіжних зав'язків ІНМ НАНУ Б. Лушпенко, 2002

У лютому 2003 року представники ДГЦУ в особі директора В. Індутного та заступника директора В. Татарінцева у відповідь здійснили візит до GIA у Карлсбаді, Каліфорнія, де поспілкувались, крім д-ра Джеймса Шиглі, з Президентом GIA паном Біллом Бояджаном, з усім керівництвом GIA, ознайомились з науковими приладами та методами гемологічних досліджень діамантів, навчальними курсами GIA, лабораторією з атестації діамантів, найбільшою у світі гемологічною бібліотекою, відсвяткували разом з керівництвом GIA 50-річчя запровадження міжнародної системи атестації діамантів, розробленої Ричардом Т. Ліддікуотом, колишнім Головою ради керівників GIA, вшанували його пам'ять (пішов з життя у 2002 році) та відвідали всесвітньовідому міжнародну виставку-ярмарку дорогоцінного каміння та мінералів у Тусоні, Аризона.

Гемологічний інститут Америки, Карлсбад, Каліфорнія, 2003

В. Індутний (справа) і головний експерт з атестації діамантів GIA В. Домбровський, Карлсбад, Каліфорнія, 2003

У рамках співпраці з нашою організацією GIA підібрав для ДГЦУ еталонну колекцію діамантових зразків кольору (Color Master Set), яка стала, наскільки нам відомо, єдиною серед гемологічних організацій Європи, які не належать до GIA. Арбітражне визначення кольору діамантів ДГЦУ виконує саме за цим набором зразків.

У жовтні 2002 року під егідою ООН у швейцарському місті Інтерлакені відбулася міжнародна міністерська зустріч 36 різних країн світу та країн ЄС, яка затвердила основоположний документ Кімберлійського процесу (далі – КП) – міжнародну систему сертифікації необроблених алмазів у рамках Кімберлійського процесу, названу сертифікаційною схемою КП (далі – ССКП). На цій зустрічі 52 країни, у тому числі Україна, підписали угоду про приєднання до КП з 1 січня 2003 року.

На початку 2003 року Україна стає учасницею КП і ДГЦУ набуває у цьому особливої ролі.

За ініціативою алмазообробних заводів у Вінниці (завод «Кристал») та Києві (завод «Ізмурд») та на основі доручення Кабінету Міністрів України Міністерство промислової політики, Міністерство фінансів, Служба безпеки України і Національний банк України провели нараду, на якій було прийняте рішення про імплементацію вимог КП в українське законодавство та термінове підготування проекту відповідної постанови Кабінету Міністрів України, а також про визначення ДГЦУ офіційним представником України у справах виконання вимог ССКП. Проект зазначеної постанови за дорученням Мінфіну розробив ДГЦУ (постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2003 р. № 307). На виконання цієї постанови був також розроблений наказ Мінфіну від 09.04.2003 № 276, який визначив ДГЦУ національним органом КП. Перед цим, наприкінці 2002 року, Мінфін направив до МЗС України листа, в якому визначив заступника директора – керівника відділу експертизи алмазів В. Татарінцева контактною особою від України у КП.

Відповідно до функцій національного органу КП, ДГЦУ бере участь у митному оформленні міжнародних посилок алмазів, експертує їх та виконує всі інші необхідні роботи в рамках діяльності КП за наказом Мінфіну.

З 2003 року ДГЦУ бере участь у щорічних зустрічах країн-учасниць КП, які відбуваються у країнах, що головують у КП (кожен рік різні країни). Перша така зустріч, що мала засновницький характер, була проведена у квітні 2003 року у м. Йоганнесбург (ПАР), де Україну представляв начальник Головного управління з дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння Мінфіну Віктор Васильович Видолоб, Надзвичайний та Повноважний Посол України в ПАР Ігор Мефодійович Турянський та уповноважена особа від ДГЦУ, заступник директора Володимир Іванович

Зліва направо Ю. Покрасьон, В. Видолоб, М. Рапапорт, В. Татарінцев, 2003

Татарінцев. Перекладачем до української делегації було також долучено співробітника заводу «Кристал» Юрія Дмитровича Покрасьона. На зустрічі, крім робочих моментів, йшло активне спілкування в кулуарах з відомими та поважними особами алмазного світу, а саме головою «Rapaport Group», засновником журналу «Rapaport» Мартіном Рапапортом, головою міжнародної корпорації з видобутку та продажу алмазів «De Beers» Николасом Оппенгеймером, іншими.

Далі у період 2003–2008 років основні зустрічі країн-учасниць КП проводились у жовтні 2003 р. у Сан-Сіті (ПАР), у 2004 – в Оттаві (Канада), у 2005 – в Москві (росія), у 2006 – у Габороне (Ботсвана), у 2007 – в Брюсселі (Бельгія), у 2008 – в Нью-Делі (Індія). На цих зустрічах Україну представляли: 2003 рік – Заступник Міністра фінансів С. Макацарія, директор ДГЦУ В. Індутний, провідний спеціаліст відділу експертизи алмазів ДГЦУ О. Руденко; 2004 рік – Заступник Міністра фінансів В. Чалий, директор ДГЦУ В. Індутний, провідний спеціаліст відділу експертизи алмазів ДГЦУ О. Руденко; 2005 рік – заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев, провідний спеціаліст відділу експертизи алмазів ДГЦУ О. Руденко; 2006 рік – Заступник Міністра фінансів С. Макацарія, директор ДГЦУ В. Індутний, провідний спеціаліст відділу експертизи алмазів ДГЦУ О. Руденко; 2007 рік – заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев; 2008 рік – заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев, провідний спеціаліст відділу експертизи алмазів ДГЦУ О. Желєзнякова.

Директор ДГЦУ В. Індутний та керівник Візиту огляду КП з Індії пан П.К. Махapatра, 2005

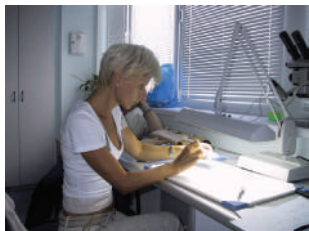
За рекомендаціями КП кожна країна-учасниця КП на періодичній основі повинна прийняти у себе міжнародний Візит огляду КП, який має на меті перевірку країни на відповідність виконання нею вимог ССКП, а також брати участь у таких візитах до інших країн. Україна приймала Візити огляду КП у 2005 і 2011 роках.

У 2005 році міжнародну делегацію Візиту огляду КП (Індія, ЄС, росія, Чехія) до України очолював представник уряду Індії, директор департаменту Міністерства торгівлі та промисловості

Індії пан П.К. Махapatра (P.K. Mahapatra).

Команда Візиту здійснила всі необхідні заходи з перевірки, заслухала доповіді вповноважених осіб ДГЦУ, керівництва Мінфіну, Державної митної служби України та відвідала завод «Кристал» у Вінниці.

Перевіркою діяльності ДГЦУ як національного органу КП було підтверджено відповідність роботи нашої організації вимогам ССКП (без зауважень).

Л. Вишневська визначає характеристики конфіскованих алмазів, 2005

Влітку 2005 року вповноваженими органами України була конфіскована контрабандна партія російських необроблених алмазів загальною масою 1,7 кг.

Ці алмази за дорученням Мінфіну були досліджені й оцінені фахівцями ДГЦУ – Л. Вишневською і В. Татарінцевим зі складанням відповідного експертного висновку.

У 2006 році Рада з розвитку експорту дорогоцінного каміння та ювелірних виробів Індії (Gem and Jewellery Export Promotion Council – GJEPSC) здійснила візит до України і провела презентацію дев'яти експортерів – членів Ради на виставці «Ювелір Експо Україна», що проходила в Києві 23-26 листопада. Делегація на чолі з

паном Санджеєм Котарі складалася з представників алмазного сектору, кольорового дорогоцінного каміння та ювелірних виробів. ДГЦУ мав перемовини з цією Радою з метою налагодження співробітництва у секторі дорогоцінного каміння. Наслідком перемовин стало офіційне запрошення директора ДГЦУ В. Індутного до Інституту дорогоцінного каміння та ювелірних виробів Індії (IIGJ) для подальшого розвитку торговельних відносин між Індією та Україною. Отже, на початку 2007 року відбувся візит директора ДГЦУ В. Індутного до Індії, де його ознайомили з інститутом IIGJ та низкою заводів.

Візит В. Індутного до Індії, 2007

Наприкінці 2006 року (9–19 жовтня) представники ДГЦУ – заступник директора-керівник відділу експертизи алмазів В. Татарінцев і провідний фахівець відділу експертизи алмазів О. Руденко разом з урядовцем Канади паном Denis Lagace взяли участь у Візиті огляду Кімберлійського процесу до Японії та Південної Кореї. Очолював візит пан Denis Lagace.

Перевіркою було підтверджено відповідність роботи вповноважених органів Японії і Кореї вимогам ССКП та надано деякі рекомендації.

У цілому участь ДГЦУ в таких перевірках підкреслює значимість нашої організації у спільноті країн-учасниць КП та надає важливий досвід з організації прийому Візитів огляду КП в Україну.

У серпні 2007 року за запрошенням уряду Таїланду та відповідно до доручення Кабінету Міністрів України заступник директора, керівник відділу експертизи алмазів ДГЦУ В. Татарінцев і провідний спеціаліст відділу О. Руденко разом з представниками Міністерства торгівлі та економічного розвитку Вірменії паном Гагіком Мкртчяном (Gagik Mkrtchyan) та Міністерства економіки і промисловості Ізраїлю паном Шмуелем Мордехаєм (Shmuel Mordechai) взяли участь у Візиті огляду Кімберлійського процесу до Таїланду. Очолював візит пан Шмуель Мордехай.

Перевіркою також, як у Японії і Кореї, була підтверджена відповідність роботи вповноважених органів Таїланду вимогам ССКП та надано деякі рекомендації.

Те, що Робоча група КП з моніторингу два роки поспіль запрошувала фахівців ДГЦУ брати участь у Візитах огляду КП до різних країн-учасниць КП, свідчить про високий рівень довіри до фаху ДГЦУ та можливостей його міжнародної діяльності.

Таїланд, підприємство «Rosy Blue». Крім тайців, зліва направо: предствник Вірменії Гагик Мкртчян, представник України В. Татарінцев (ДГЦУ), представник Ізраїлю Шмуель Мордехай, 2007

Це підіймає престиж України і підкреслює значимість нашої організації у спільноті країн-учасниць КП.

Упродовж років ДГЦУ вивчав діяльність і структуру Всесвітньої конфедерації ювелірів (СІВЮ), до складу якої входило близько 40 країн з різних континентів світу і яка є Економічним та Соціальним Радником ООН у питаннях дорогоцінного каміння і ювелірних виробів. Основні завдання СІВЮ – розвиток міжнародного співробітництва та корпоративної соціальної відповідальності в ювелірній галузі, створення за підтримкою ООН спеціальних освітніх програм у цьому напрямку та захист інтересів споживачів ювелірних виробів. Також метою СІВЮ є гармонізація термінології, номенклатури, ювелірними виробами, та забезпечення

стандартів і правил, які діють у торгівлі стабільності ювелірного ринку.

Були проведені перемовини з керівництвом СІВЮ, на яких ДГЦУ проявив ініціативу щодо вступу до цієї конфедерації. 9 січня 2007 року ДГЦУ отримав запрошення від Президента конфедерації д-ра Гаetano Кавальєрі стати повноправним членом СІВЮ. Влітку 2007 року пан Гаetano Кавальєрі на запрошення ДГЦУ відвідав Україну і зустрівся не тільки з керівництвом ДГЦУ, а й з керівництвом Мінфіну і Кабінету Міністрів України. Після проведення очних зустрічей з розгляду питання вступу України до СІВЮ з боку Мінфіну, Мін'юсту, МЗС та Кабінету Міністрів України 23 серпня 2007 року ДГЦУ отримав від Мінфіну погодження щодо вступу до СІВЮ.

16 березня 2008 року Президент СІВЮ пан Гаetano Кавальєрі підписав Сертифікат про повноправне членство ДГЦУ в цій конфедерації. Через місяць представник ДГЦУ В. Татарінцев особисто отримав цей сертифікат на Конгресі СІВЮ, який проходив 14-16 квітня 2008 року в Дубаї, ОАЕ, у Вільній економічній зоні DMCC (Dubai Multi Commodities Centre). Відтак ДГЦУ має право використовувати емблему СІВЮ.

Статус повноправного члена СІВЮ дозволяє ДГЦУ брати участь у розгляді та прийнятті рішень цієї організації, у створенні міжнародних стандартів СІВЮ у сфері опису діамантів, іншого дорогоцінного каміння, коралів, перлів, правил роботи гемологічних лабораторій тощо, активно взаємодіяти з членами національних галузевих організацій, які займаються добуванням, торгівлею дорогоцінним камінням, виготовленням ювелірних виробів, їх оптовою та роздрібною торгівлею на національному рівні.

З 2006 року ДГЦУ представляє Україну у Всесвітній раді з бурштину (World Amber Council) в Польщі (м. Гданськ), де розпочато співпрацю ряду країн (Україна, Польща, Литва, росія, Німеччина) зі створення єдиної системи сертифікації бурштину та боротьби з його незаконним видобуванням і контрабандою. Керівник відділу експертизи дорогоцінного каміння ДГЦУ Беліченко Олена є членом комісії із сертифікації.

У 2007 році ДГЦУ став співорганізатором Першої міжнародної конференції «Український бурштиновий світ», яка пройшла 17-20 жовтня в Києві. На конференції

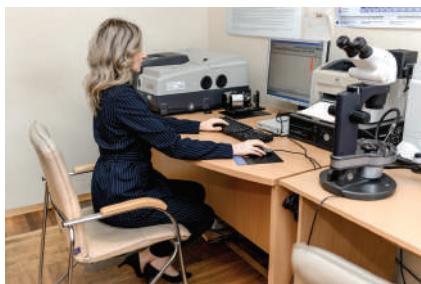
були розглянуті актуальні наукові проблеми геології бурштину, екології та видобування, обігу та гемології, перспектив пошуку бурштину в Україні.

У 2008 році за сприянням гемологічного центру була проведена Друга міжнародна конференція «Український бурштиновий світ», в роботі організаційного комітету конференції взяла участь керівник відділу експертизи дорогоцінного каміння ДГЦУ Олена Беліченко.

До 2006 року обсяг експертиз у ДГЦУ досяг 25 тисяч на рік. До цього часу в ДГЦУ пройшли навчання не тільки українські громадяни, а й громадяни Австралії, Естонії, Німеччини, Швейцарії, Росії, Польщі і деяких інших країн.

ДГЦУ досяг визнання у світі як експертний і навчальний центр.

Визнання фахової спроможності ДГЦУ всередині країни не один раз використовувалось державними органами, які доручали ДГЦУ виконувати різні відповідальні експертні роботи, такі, наприклад, як контрольна експертиза діамантів на ДП «Вінницький завод “Кристал”» і ДП «Київський завод “Ізумруд”», яка була виконана фахівцями ДГЦУ Л. Вишневською, С. Зубаревим, Ю. Гаєвським і Ю. Ладжуном восени 2006 року за дорученнями Генеральної прокуратури України; перевірка цих заводів у різні роки у складі комісії Пробірної палати України, оцінка діамантів та іншого дорогоцінного каміння під час приватизації цих підприємств.

Експерт за роботою з приладом – ІЧ-Фур'є спектрометром «Thermo Fisher Scientific» моделі «Nicolet 6700»

Розвиток гемологічного центру як наукової організації, підвищення складності гемологічної експертизи викликало необхідність використовувати для дослідження новітні методи інструментальної діагностики. У 2005 році було придбано спектрометр енергій рентгенівського випромінювання «СЕР-01» моделі «ElvaX-Light». Рентгенофлуоресцентна спектроскопія (EDXRF) дозволяє визначити на якісному та напівкількісному рівні хімічний склад об'єктів експертизи. На початку 2008 року був придбаний ІЧ-Фур'є спектрометр «Thermo Fisher Scientific» моделі «Nicolet 6700». FTIR-спектроскопія дозволяє отримувати ІЧ-

спектри досліджуваних зразків, на основі інтерпретації яких роблять висновок про приналежність каменів певному мінеральному виду, реконструюють їхнє походження (природні/штучні) та виявляють ознаки і методи облагородження.

ДГЦУ не зупиняється на досягнутому, протягом усього часу свого існування сприяє підвищенню рівня знань своїх фахівців й інших гемологів нашої держави.

Влітку 2005 року за особистою домовленістю В. Татарінцева з керівництвом Інституту гемології при HRD (Вищій Алмазній Раді, Антверпен, Бельгія) було проведено тритижневе навчання української групи слухачів (12 осіб) за напрямом атестації діамантів («Polished Diamond Grading»). Синхронний переклад занять здійснювала головний фахівець ДГЦУ О. Руденко. По закінченню курсу слухачі склали іспити та отримали дипломи Інституту гемології при HRD встановленого зразка «Certified Diamond Grader» («Сертифікований оцінювач діамантів»).

У червні 2007 року експерти центру у складі групи представників алмазної галузі України проходили навчання за напрямом «Основи класифікування алмазної сировини. Ідентифікація забарвлених, штучних алмазів та імітацій алмазів», яке проводили фахівці Гемологічного інституту Бельгії при HRD на базі ДГЦУ.

Період 2001-2008 року є часом розквіту гемології декоративного та напівдорогоцінного каміння і взагалі каменеобробної галузі України.

У 2003 році відділ експертизи декоративного та напівдорогоцінного каміння (а також весь напрямок досліджень й викладання гемології напівдорогоцінного та декоративного каміння) очолив кандидат геологічних наук Олег Леонтійович Гелета, який з 1999 року поєднав себе з колективом ДГЦУ.

Завдяки діяльності керівництва ДГЦУ та фахівців відділу експертизи декоративного та напівдорогоцінного каміння (Олег Горобчишин, Андрій Кічняєв, Ігор Сергієнко)

було розроблено ефективну систему оцінки якості та вартості товарних партій граніту, габро, лабрадориту, мрамурів та вапняків, а також різноманітних мінеральних продуктів (декоративний та будівельний щебінь, відсів, крихта тощо). У ці роки створено широку мережу акредитованих експертів-гемологів декоративного каміння, яка налічувала більше 50 експертів в усіх областях країни, що дозволяло оперативні виконувати гемологічні дослідження на замовлення правоохоронних органів, митниці, державних та приватних замовників, фізичних осіб.

У ці роки було створено популярні навчальні курси з експертизи декоративного та напівдорогоцінного каміння, які дозволили виховати цілу плеяду професійних експертів-гемологів, які й досі є знаними фахівцями вітчизняної каменярської галузі.

Ефективна робота керівництва та фахівців ДГЦУ зі встановлення реальної вартості товарних партій декоративного каміння при обрахуванні митних платежів допомогла у 2006-2007 роках стримати справжнє цунамі неякісного імпортного каміння з Китаю. Це дозволило вітчизняним каменярам працювати на цивілізованому ринку без відверто демпінгових імпортних товарів, які знищили каменярство у багатьох країнах. Такі поставки роками намагалися організувати різноманітні ділки за заниженими митними цінами.

У 2003-2004 роках директором ДГЦУ В. Індутним розроблено методичку оцінки культурних цінностей.

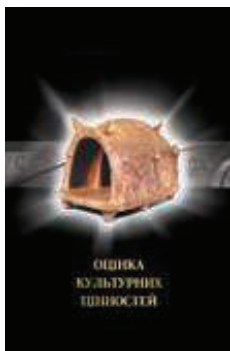
У рамках роботи з оцінки культурних цінностей ДГЦУ провів серію семінарів для підвищення кваліфікації співробітників музеїв України в Харкові, Одесі, Донецьку, Львові та Києві. Ці семінари прослухали працівники більше 30 музеїв України. Відтак ДГЦУ створив базу для здійснення обліку та оцінки усього музейного фонду України. Результати напрацювань у цьому напрямі були опубліковані в монографії «Оцінка культурних цінностей», яка вийшла друком у 2006 році.

ДГЦУ також узяв участь в організації та проведенні першого міжнародного Конгресу трипільської культури, який відбувся у вересні 2004 року. Розробки ДГЦУ включені до Трипільської енциклопедії окремою статтею про оцінку археологічної спадщини.

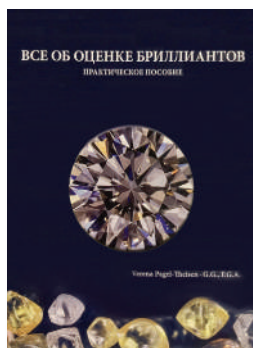
У 2001 році колективом авторів у складі А. Вишневського, Ю. Гаєвського, Л. Вишневської було створено перший методичний посібник «Методическое пособие по диагностике цветных драгоценных камней» за напрямом основного навчання «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння». Посібник містить методичні й довідкові матеріали до курсу лекцій і практичних занять з атестації та експертної оцінки дорогоцінного каміння, його синтетичних аналогів та штучних продуктів.

Теоретичний екзамен з курсу «Атестація та експертна оцінка декоративного каміння», 2003, екзаменатор – Олег Гелета

Водночас у 2001 році ДГЦУ випустив друком два видання: монографію «Як оцінювати коштовності з дорогоцінних каменів і металів», де висвітлив найважливіші питання методології, термінології, ціноутворення та експертної практики у сфері сучасного товарознавства коштовностей; книгу-каталог «Музей коштовного і декоративного каміння», яка містить інформацію про унікальні кам'яні експонати, зосереджені в Музеї коштовного і декоративного каміння в смт Хорошів Житомирської області.

За ініціативою акредитованого фахівця ДГЦУ Тетяни Калюжної у 2004 році йшла активна робота з підготовки до видання в Україні посібника з оцінки діамантів «Всё об оценке бриллиантов» (переклад з англійської) авторства відомої в усьому алмазному світі видатної гемологині Верени Пагель-Тайзен (Verena Pagel-Theisen).

Заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев зустрівся у м. Грац, Австрія з Вереною Пагель-Тайзен на її

робочому місці в ювелірному домі «Weikhard», домовився з нею і викупив (за кошт Т. Калюжної) авторське право на переклад і друк в Україні зазначеного посібника. Дозвіл було отримано для ДГЦУ. Переклад і друк власними силами зробила Т. Калюжна. Посібник став у нагоді численним фахівцям-гемологам України.

Щороку ДГЦУ брав активну участь у міжнародних ювелірних виставках «Ювелір Експо Україна» як засновник та організатор: виконував безкоштовно експертизу каміння для відвідувачів заходу, науковці центру виступали з доповідями на семінарах, брав

Міжнародна ювелірна виставка «Ювелір Експо 2003». Співробітники гемологічного центру (зліва направо): Герашенко Г., Гаєвський Ю., Татарінцева К.

участь у суддівстві конкурсу «Краща ювелірна прикраса року». Виставкова діяльність ДГЦУ не обмежувалась Києвом, вона охоплює міста України (Одеса, Харків, Львів, Запоріжжя) і країни зарубіжжя (Таїланд, Німеччина, Польща та інші країни). Неодноразово ДГЦУ отримував дипломи як відзнаки за свою діяльність у виставках.

Також поза увагою експертів ДГЦУ не залишаються виставки природного декоративного камення.

Фахівці ДГЦУ брали безпосередню участь у міжнародних форумах «Індустрія каменю», метою яких є підвищення технічного потенціалу вітчизняних виробників, впровадження новітніх технологій і розробок, залучення в галузь іноземних інвестицій. У рамках форумів проходили семінари, на яких наші фахівці робили наукові доповіді.

У 2006 та 2008 роках фахівці відділу експертизи декоративного та напівдорогоцінного камення Олег Горобчишин, Олег Гелета та Ігор Сергієнко відвідали виставку «Мартотасс» у Вероні, Італія.

Виставки такого рівня є важливим місцем обговорення надсучасних тенденцій розвитку ринку природного декоративного камення у світі, на них підбивають підсумки попередніх років індустрії природного каменю і відбуваються презентації нових архітектурних проєктів із застосуванням природного каменю та інноваційних технологій обробки камення. Це дозволяє об'єднати каменеобробні компанії, проєктувальників та кінцевих споживачів, діяльність яких підтримує функціонування виробництва, та створити нову культуру застосування декоративного каменю.

1 квітня 2008 року директором Державного гемологічного центру України було призначено **Дрогомирецького Володимира Володимировича** – дипломованого менеджера-економіста, випускника Національної академії державного управління при Президентові України, прогресивного, досвідченого управлінця вищої ланки.

На своїй посаді Володимир Володимирович активно займався розвитком гемологічного центру та його матеріально-технічної бази. У 2008 році було створено

Експерти ДГЦУ Ігор Сергієнко та Олег Горобчишин, виставка «Мартотасс», Верона, Італія, 2006

науково-дослідну лабораторію з сучасним аналітичним обладнанням, що сприяло науковим дослідженням гемологічного спрямування. Також за його керівництва було створено сектор організації навчальних заходів, до цього спонукало розширення запиту на навчання з різних напрямків гемології. У 2009–2010 роках модернізовано навчальні класи, комфортно облаштовано кабінети і місця для експертизи, а також інші робочі приміщення гемологічного центру.

У 2008 Міністерством фінансів України ДГЦУ був атестований як наукова установа. З того часу вагоме місце у сфері інтересів центру займає наукова і науково-технічна діяльність. ДГЦУ виконує роботи, пов'язані з доведенням наукових і науково-технічних розробок до стадії практичного їх застосування під час проведення науково-технічної експертизи у сфері видобутку і використання дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного і декоративного каміння, штучних замінників зазначеного каміння у вигляді сировини і готових виробів, зразків мінералів, мінеральних продуктів і гірських порід. З 2009 року ДГЦУ внесено до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави (свідоцтво серії НД № 01175 від 24 квітня 2009 року).

У 2009 році ДГЦУ продовжує роботи зі стандартизації експертної оцінки дорогоцінного каміння (далі – ДК). У додаток до технічних умов ДГЦУ ТУ У 36.2–21587162.001:2002 «Діаманти» були створені технічні умови на кольорове дорогоцінне каміння за авторством В. Татарінцева, О. Беліченко і Л. Вишневської – ТУ У 36.2–21587162.002:2009 «Смарагди, рубіни, сапфіри сині, олександрити» і ТУ У 36.2–21587162-003:2009 «Камені дорогоцінні другого – четвертого порядку», які визначають порядок класифікування та атестації ДК. Ці ТУ були узгоджені з Мінфіном України та зареєстровані ДП «Укрметртестстандарт» 17.05.2010. Вони набули чинності у 2010 році. Матеріали ТУ увійшли до оновлених навчальних курсів ДГЦУ «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння», методичних посібників до курсів та послуговували основою для вартісної оцінки ДК, що здійснює ДГЦУ на виконання постанов Кабінету Міністрів України від 27.07.1994 № 512 та від 31.05.1995 № 369 за «Довідником цін коштовного та декоративного каміння», який щоквартально видається ДГЦУ.

Запроваджена в ТУ система класифікування ДК є гармонізованою із системами оцінки ДК Гемологічного інституту Америки (GIA) та Американської лабораторії GCAL (Gem Certification & Assurance Lab), акредитованої за стандартом ISO 17025, зокрема для виконання судових експертиз та страхування.

З 2013 року ДГЦУ видає експертний висновок за результатами атестації діаманта

відповідно до ТУ У 36.2–21587162.001:2002 та класифікації, ухваленої Міжнародною Алмазною Радою (IDC).

Продовжується активна робота ДГЦУ як національного органу КП. ДГЦУ бере участь у щорічних Пленарних зустрічах КП, проводить роботу відповідно до ССКП.

Зліва направо: В. Татарінцев, М. Рапапорт, Ш. Мордехай, О. Железнякова, Пленарна зустріч КП, Індія, 2008

Зліва направо: В. Дрогомирецький, М. Рапапорт, конгрес CIBJO, Стамбул (Туреччина), 2009

спілкування з головою «Rapaport Group» Мартіном Рапапортом та партнером з Візиту огляду КП алмазним контролером Ізраїлю паном Шмуелем Мордехаєм.

У 2009 році відбулась зустріч КП у м. Свакопмунді (Намібія), на якій Україну представляв заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев. Одним з основних питань, які обговорювали на зустрічі, був пошук рішення щодо можливості постачати алмази із зimbabweвського родовища Маранге, де у 2008 році урядовими військами було вбито близько 200 робітників і де сталися інші порушення прав людини з боку державних органів, після чого до Зімбабве застосували певні санкції, але країну не було виключено з лав КП. Серед важливих моментів зустрічі можна також зазначити, що на ній було створено наукову підгрупу з визначення характеристик сировинних алмазів та їх ідентифікації, підпорядковану Робочій групі експертів з алмазів.

У 2010 році пройшла зустріч КП у Єрусалимі (Ізраїль), де Україну представляв заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев. На зустрічі серед найбільш гострих питань була продовжена дискусія попередньої зустрічі КП у Намібії щодо питань контролю за добуванням та експортом алмазів у Зімбабве, зокрема з конфліктного родовища Маранге. Але консенсус так і не був досягнутий, через що вперше за вісім років діяльності КП не було прийнято заключного комюніке. У співбесіді з керівником робочої групи з моніторингу В. Татарінцевим було обговорено питання щодо візиту огляду КП в Україну в 2011 році та узгоджено попередні строки візиту.

У червні 2011 року Україна в особі ДГЦУ приймала Візит огляду

Так, представники ДГЦУ – заступник директора – керівник відділу експертизи алмазів В. Татарінцев та провідний фахівець відділу експертизи алмазів О. Желєзнякова взяли участь у Пленарній зустрічі країн-учасниць КП, яка відбулася 3-6 листопада 2008 року в м. Нью-Делі (Індія). На зустрічі українська делегація мала перемовини з представниками країн, які є постійними партнерами України у торгівлі алмазами (Бельгія, Гвінея, Демократична Республіка Конго, Республіка Конго, Ізраїль, росія, Сьєрра-Леоне), взяла участь у семінарі з експертної оцінки алмазів та (неофіційно) у спеціальному засіданні Робочої групи алмазних експертів КП (WGDE), головою якої був пан Марк Бокстаел (Mark Van Bockstael), колишній директор Інституту гемології Бельгії при HRD. На зустрічі, крім робочих моментів, продовжилось розпочате у попередні роки

В. Татарінцев, Пленарна зустріч КП, Ізраїль, 2010

КП, що мав на меті, як і у 2005 році, перевірку країни на відповідність виконання нею вимог ССКП.

Команда Візиту, до складу якої входили представники Всесвітньої Алмазної Ради, Ізраїлю, Хорватії, Євросоюзу та інших країн, здійснила всі необхідні заходи з перевірки, заслухала доповіді вповноважених осіб ДГЦУ, керівництва Мінфіну, Державної митної служби України та відвідала Вінницький завод «Кристал». Перевіркою діяльності ДГЦУ як національного органу КП було повністю підтверджено відповідність роботи нашої організації вимогам ССКП.

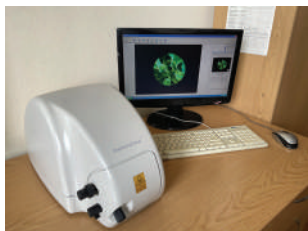
Як повноправний член Всесвітньої конфедерації ювелірів (CIBJO) і представник України ДГЦУ бере участь у щорічних конгресах CIBJO.

У 2009 році відбувся конгрес CIBJO у м. Стамбулі (Туреччина), на якому ДГЦУ представляли директор ДГЦУ В. Дрогомирецький та заступник директора В. Татарінцев. З привітальною промовою на конгресі виступив прем'єр-міністр (нинішній Президент) Туреччини Реджеп Таїп Ердоган. Між іншим на конгресі були проведені перемовини з представниками турецьких ювелірних компаній, головою «Rapaport Group» Мартіном Рапапортом та відбулось детальне ознайомлення з роботою Міжнародної алмазної лабораторії (IDL), яка здійснює гемологічну експертизу діамантів у Туреччині.

У 2010 році конгрес CIBJO проходив у Мюнхені (Німеччина), на якому ДГЦУ представляли заступник директора В. Татарінцев і провідний спеціаліст відділу експертизи алмазів ДГЦУ О. Железнякова. Конгрес проходив за сприяння компанії Messe München International та торгової виставки дорогоцінного каміння і ювелірних виробів «Inhorgenta Europe 2010». На конгресі була схвалена резолюція ради директорів конфедерації щодо номенклатури штучно створених алмазів: «CIBJO приймає терміни “алмаз, вирощений у лабораторії”, “алмаз, створений у лабораторії” та “синтетичний алмаз” для опису неприродних алмазів». Згодом ці терміни увійшли до міжнародного стандарту ISO 18323:2015 «Jewellery – Consumer confidence in the diamond industry» («Вироби ювелірні – Споживацька довіра в індустрії алмазів»). До цього часу CIBJO визнавала лише термін «синтетичний» для опису таких алмазів. Були схвалені також «Синя книга гемологічної лабораторії» («The Gemmological Laboratory Book»), у якій рекомендовано найкращі методи та загальні вимоги до гемологічних лабораторій у всьому світі, керівництво споживача «Діаманти, дорогоцінні камені, перли та дорогоцінні метали», також система торгового кодування обласодженого дорогоцінного каміння, розроблена спільно з Міжнародною асоціацією кольорового дорогоцінного каміння та Американською асоціацією торгівлі дорогоцінним камінням (AGTA). В. Татарінцев узяв участь в обговоренні і створенні «Синьої книги гемологічної лабораторії».

Крім того, в рамках конгресу відбулась гемологічна міні-конференція, присвячена рубіну «Рубіновий день», яка започаткувала цикл заходів, заснованих італійською гемологією Маргаритою Суперчі (Margherita Superchi) і присвячених найпопулярнішому дорогоцінному камінню.

У 2010 році ДГЦУ офіційно визнаний як зареєстрована гемологічна лабораторія CIBJO. Про це своїм листом від 14 жовтня 2010 року повідомив президент CIBJO д-р Гаєтано Кавальєрі. Отримання ДГЦУ статусу лабораторії CIBJO свідчить про визнання наукової та експертної діяльності гемологічного центру міжнародною гемологічною спільнотою.

Прилад «DiamondView™»

У рамках розвитку лабораторної бази у 2009 році ДГЦУ придбав у Лондоні дослідницький оптичний прилад «DiamondView™», розроблений компанією «Де Бірс», який дозволяє аналізувати внутрішню будову кристалів алмазу (у тому числі огранованих) за онтогенічними рисунками їх росту, що виявляються під дією високоенергетичного короткохвильового ультрафіолетового випромінювання.

Основне призначення приладу – розпізнавання природних і синтетичних алмазів. Для останніх є дуже характерними структури росту у вигляді так званого «мальтійського хреста». Прилад дозволив здійснювати експертизу алмазів за походженням (природний/синтетичний) на суттєво вищому рівні. Він використовується в експертній роботі ДГЦУ майже щодня. Застосування цього приладу, а також проведені за науковою тематикою інші роботи з огранованими алмазами суттєво розширили наукову базу експертних робіт, у результаті яких було створено низку методичних й інструктивних матеріалів, серед яких «Методична інструкція з розпізнавання природи огранованих алмазів» (2012), «Методична інструкція з розпізнавання природи кольору чорних огранованих алмазів» (2012), «Методика паспортизації огранованих алмазів» (2016), «Керівництво користувача ідентифікаційної бази даних алмазних ювелірних вставок ДГЦУ» (2016) та інші.

У червні 2009 року було вперше опубліковано довідковий бюлетень «Довідник цін коштовного та декоративного каміння», в якому на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 31 травня 1995 р. № 369 публікуються цінні показники на дорогоцінне, напівдорогоцінне та декоративне каміння. Водночас у журналі «Коштовне та декоративне каміння», як у науково-практичному виданні, продовжено публікацію матеріалів за результатами наукових досліджень дорогоцінного, напівдорогоцінного та декоративного каміння, висвітлення наукових досягнень та розробок у сфері гемології тощо. Журнал «Коштовне та декоративне каміння» увійшов до переліку наукових фахових видань України, затверджених ВАК України.

15 грудня 2011 року на посаду директора ДГЦУ призначено кандидата технічних наук **Лисенка Олексія Юрійовича**, який мав значний досвід управління державними підприємствами. Зокрема, Олексій Юрійович працював генеральним директором концерну УНВК «Укркольормет», заступником Міністра промислової політики України – головою Державного департаменту виробництва та переробки дорогоцінних металів, а також генеральним директором КП «Кіровгеологія».

На своїй посаді Олексій Юрійович активно займався розвитком гемологічного центру, велику увагу приділяв науковим дослідженням, розвитку та вдосконаленню нормативної бази, поглибленню міжнародних зв'язків установи.

Зліва направо: О. Лисенко, В. Клепчук, Пленарна зустріч КП, Вашингтон (США), 2012

Так, у 2012 році під його керівництвом була створена робоча група з підготовки Закону України «Про гемологію», яка підготувала проект закону під робочою назвою «Про заходи щодо впорядкування ринку коштовного і декоративного каміння України».

Упродовж 2013 року керівником ДГЦУ було підписано Генеральні договори, які охоплюють основні аспекти гемологічного сектору економіки України, а саме: з

Казахстаном (АТ «НаЦЕкС»), з Італією (ICE – Italian Trade Commission), з США (Rockland Financial Corporation), з Чеською Республікою (Spartacus Partners Corporation), а також з Міністерством культури АР Крим (Україна).

У 2012 році відбулась зустріч КП у Вашингтоні (США), на якій Україну представляли директор Департаменту державної політики у сфері пробірного нагляду, документів суворорі звітності та лотерейної діяльності Міністерства фінансів України В. Клепчук, директор ДГЦУ О. Лисенко, заступник директора В. Татарінцев і провідний фахівець відділу експертизи алмазів О. Железнякова.

Під час зустрічі було визначено, що актуальне питання запропонованих Комітетом з перегляду ССКП (СКР) змін до визначення терміну «конфліктні алмази», яке багаторазово обговорювалось на різних засіданнях і конференціях у попередні роки, залишилось невирішеним внаслідок недосягнення консенсусу.

За результатами роботи зустрічі наша організація вийшла до керівництва Мінфіну з низкою актуальних пропозицій, найважливіша з яких – внесення доповнень до Закону України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» у частині вимог КП щодо обов'язкової перевірки наявності сертифікатів КП митними органами. Ця пропозиція була підготовлена і отримала погодження від Мінфіну, Мін'юсту та зареєстрована як законопроект Верховною Радою України, але не знайшла підтримки з боку ДМСУ.

Зліва направо: В. Татарінцев, представник італійської ювелірної компанії О. Будная, Президент СІВ-Ю д-р Гаetano Кавальєрі, Віченца (Італія), 2012

У 2012 році відбувся конгрес СІВЮ у м. Віченца (Італія), на якому ДГЦУ представляв заступник директора В. Татарінцев. Конгрес проходив у рамках Міжнародного ювелірного форуму, програма якого включала засідання Міжнародної алмазної ради (WDC), спеціальний семінар з корпоративної соціальної відповідальності та сталого розвитку ювелірної галузі й весняну ювелірну виставку «VicenzaOro».

Плідні дискусії велися щодо визначень перлів, гідрофану, номенклатури різновидів кварцу, рубінів, залікованих склом, інших номенклатурних питань. У рамках конгресу відбулась гемологічна мініконференція, присвячена турмаліну («Турмаліновий день»), на якій доповідачі зробили огляд різновидів турмаліну, його гемологічних характеристик, основних світових родовищ (африканських, австралійських та ін.), продемонстрували фотографії унікальних кольорових зразків турмаліну. Ця конференція стала логічним продовженням циклу заходів, започаткованих на конгресі СІВЮ 2010 року.

У 2013 році зустріч КП пройшла у м. Йоганнесбурзі (ПАР), на якій Україну представляли директор ДГЦУ О. Лисенко, заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев, директор Східного казенного підприємства пробірного контролю Є. Хупенія і провідний фахівець відділу експертизи алмазів А. Єфремов.

Серед найважливіших моментів зустрічі можна відзначити те, що на ній були прийняті зміни до ССКП, які ДГЦУ врахував у своїй подальшій роботі. До того ж представники гемологічного центру провели плідні переговори з керівниками Робочої групи КП зі статистики та Робочої групи алмазних експертів КП. Переговори з

О. Лисенко з керівницею Робочої групи КП зі статистики панею Каролін Френсіс (Carolyn T. Francis), м. Йоганнесбург (ПАР), 2013

керівництвом Робочої групи зі статистики показали взаємний інтерес та актуальність питань внутрішнього контролю за обігом алмазів у сфері товарів подвійного призначення. За результатами переговорів з керівництвом Робочої групи алмазних експертів Україна стала членом цієї групи. На Пленарній зустрічі в рамках групи також було створено наукову підгрупу з визначення характеристик сировинних алмазів та їх ідентифікації.

20 серпня 2013 року в офіційному журналі ЄС (№ L 222) оприлюднено Виконавчий регламент Європейської Комісії 789/2013, яким

підтверджується статус ДГЦУ як уповноваженої установи з оформлення сертифікатів та вирішення інших питань упровадження вимог ССКП при торгівлі необробленими алмазами.

У 2014 році відбулась зустріч КП у м. Гуанчжоу (Китай), на якій Україну представляли директор ДГЦУ О. Лисенко і заступник директора ДГЦУ В. Татарінцев. На зустрічі серед іншого було підкреслено, що Китай займає другу позицію у світі за обсягами обробки алмазів та споживання ювелірних виробів з ними. Вперше в засіданнях КП взяла участь Гренландія. Нещодавно на цьому острові були знайдені потенційно алмазоносні породи (кімберліти) та в донних відкладах шельфової зони тисячі дрібних (до 2,5 карата) кристалів алмазу. Гренландія запланувала брати участь у роботі КП через ЄС.

У 2014–2016 роках фахівці відділу експертизи алмазів здійснили критичний огляд чинних національних стандартів України у сфері гемології і ювелірної справи та їх зіставлення із стандартами ЄС. Були розроблені пропозиції щодо вдосконалення цих документів та гармонізації їх з європейськими стандартами. Виконано неофіційний переклад на українську мову стандарту ISO 18323:2015 (E) «Jewellery – Consumer confidence in the diamond industry» («Ювелірні вироби – впевненість споживачів в алмазній індустрії»), який набув чинності в Європі у 2015 році. Показана перспективність та доцільність упровадження цього стандарту в Україні, а згодом було розроблено ідентичний національний нормативний документ.

З 2006 року ДГЦУ представляє Україну у Всесвітній раді з бурштину. Керівник відділу О. Беліченко бере участь у роботі комісій Ради і щорічних засіданнях, де звітує про розвиток бурштинової галузі України.

У 2012 році за багаторічну роботу у Всесвітній раді з бурштину і значний особистий внесок у становлення міста Гданська як світової столиці бурштину О. Беліченко отримала подяку та почесну медаль президента міста Гданська.

У травні 2013 року мер міста Гданська (Польща) Павло Адамович відзначив ДГЦУ Подякою за участь у роботі Всесвітньої ради з бурштину за період 2008–2013 років.

О. Беліченко, Всесвітня рада з бурштину. Почесна медаль президента міста Гданська, Польща, 2012

У 2015 році Олена Беліченко увійшла до переліку сертифікованих експертів Міжнародної асоціації бурштинників.

Під керівництвом Лисенка Олексія Юрійовича на новий рівень вийшла наукова діяльність гемологічного центру. Була створена Науково-технічна рада ДГЦУ, особлива увага приділялась розвитку і розширенню наукових досліджень. І як наслідок, у 2012 році ДГЦУ успішно пройшов зовнішню атестацію своєї наукової діяльності. За висновками експертної комісії з проведення державної атестації науково-дослідних (науково-технічних) установ та згідно з наказом Держінформнауки України від 1 жовтня 2012 року № 175 «Про затвердження результатів атестації бюджетних наукових установ» Державний гемологічний центр України при Міністерстві фінансів України атестовано з рейтинговою оцінкою 361 бал та віднесено до категорії «Б1» терміном на 5 років.

Починаючи з 2013 року за результатами виконання науково-дослідних робіт ДГЦУ отримав численні патенти та авторські свідоцтва.

У 2008-2016 роках фахівці ДГЦУ брали активну участь у низці міжнародних наукових конференцій, теми доповідей охоплювали широке коло напрямів гемологічних досліджень.

2009: Міжнародна науково-практична конференція «Наукові дослідження та їх практичне застосування. Сучасний стан та шляхи розвитку», Одеса.

Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми та шляхи їх вирішення в науці, транспорті, виробництві та освіті», Одеса.

2010: Міжнародний симпозіум «Добування та обробка бурштину в Самбії», Калінінград. Міжнародна науково-практична конференція «Наукові дослідження та їх практичне застосування. Сучасний стан та шляхи розвитку», Одеса.

2011: II Міжнародна науково-практична конференція «Геологічні пам'ятки – яскраві свідчення еволюції Землі», Кам'янець-Подільський.

Міжнародна конференція «Наукові засади геолого-економічної оцінки мінерально-сировинної бази України та світу», Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Київ.

Третя міжнародна науково-практична конференція «Український бурштиновий світ», Рівне.

Міжнародна науково-практична конференція «Торговельні шляхи бурштину», Калінінград.

2012: Міжнародний науковий семінар «Від смоли хвойних до бурштину. Ідентифікація викопних смол», Київ.

I Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння», Київ.

Міжнародна наукова конференція «Моделі утворення алмазу та його корінних джерел. Перспективи алмазоносності Українського щита і суміжних територій», Київ. Науково-практичний семінар «Використання електронної мікроскопії та іншого електронно-оптичного обладнання для вирішення наукових та прикладних завдань у сучасній гемології», Київ.

2013: Міжнародний науковий симпозіум «Бурштин. Родовища. Колекції. Ринок», Гданськ, Польща.

Міжнародна наукова конференція «Бурштин та його імітації», Калінінград.

Міжнародна наукова конференція «Сучасні проблеми природничих наук», присвячена 155-річчю з дня народження першого українського академіка землезнавця Павла Аполлоновича Тутковського, Київ.

Наукова конференція «Від мінералогії до геохімії», присвячена 130-річчю з дня народження академіка Олександра Євгеновича Ферсмана», с. Берегове, АР Крим. Наукова конференція «Гранітоїди: умови формування і рудосність», Київ.

II Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння», Київ.

2014: III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння», Київ.

Тренінг-семінар «Все про будівельний камінь Китаю», Сямень, КНР.

Семінар «Стандартні зразки та перевірка кваліфікації у лабораторній практиці», VII Міжнародний форум «Комплексне забезпечення лабораторій», Київ.

2015: IV Міжнародна наукова конференція «Природничі музеї та їх роль в освіті і науці», Київ.

IV Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння», Київ.

II Всеукраїнська науково-практична конференція «Необхідність та проблеми формування економіки інтелектуального капіталу в Україні», Київ.

2016: Друга міжнародна науково-практична конференція «Балтійський бурштин і смоли світу», Калінінград.

Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми наук про Землю: використання природних ресурсів і збереження оточуючого середовища», Брест, Білорусь.

V Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння», Київ.

Ю. Ладжун, наукова конференція «Від мінералогії до геохімії», с. Берегове, АР Крим, 2013

Протягом усіх років фахівці гемологічного центру продовжували вдосконалювати свій професійний рівень.

У 2008 році з метою обміну досвідом в рамках наукових досліджень у царині коштовного каміння гемологи Ю. Гаєвський і В. Сурова ознайомилися з методами синтезу коштовного каміння для визначення діагностичних ознак штучно отриманих дорогоцінних і напівдорогоцінних каменів у лабораторії синтезу мінералів Інституту експериментальної мінералогії Російської академії наук. Зі свого боку фахівці ДГЦУ представили доповідь про дослідження зразків кварцу за допомогою ІЧ-Фур'є спектрометра моделі «Nicolet 6700».

У 2009 році експерти Ю. Ладжун і В. Сурова підвищували кваліфікацію в НОЗ «Гемологічний інститут» (москва) за програмою «Діагностика і оцінка органічних ювелірних каменів».

У серпні 2010 році головний фахівець ДГЦУ Ю. Гаєвський підвищував свій професійний рівень в одній з провідних гемологічних лабораторій Європи SSEF у м. Базель (Швейцарія). Він успішно опанував курс «Наукові методи гемологічних досліджень» та ознайомився з практикою використання

Ю. Гасвський, Базель, Швейцарія, 2010

дослідити кілька сотень зразків
практично здійснити процес облагородження в лабораторії.

новітніх наукових приладів для гемологічної експертизи, а також з процесом експертизи коштального каміння високої вартості.

У грудні 2010 року співробітники ДГЦУ О. Беліченко, Л. Вишневецька, О. Бєлевцев покращували свої фахові знання і вміння в лабораторії «Gemlab», м. Бангкок. Під керівництвом відомого у світі гемолога та експерта з облагородження дорогоцінного каміння Теда Темеліса вони опанували курс «Облагородження дорогоцінного каміння». Методика викладання на курсах є по-своєму унікальною, оскільки слухачі можуть не тільки

О. Беліченко, виставка бурштину «Amberif», Гданськ (Польща), 2010

ювелірної та каменедобувної промисловості України, впливав на наукові розробки щодо декоративності та стандартизації дорогоцінного і декоративного каменю на різних міжнародних виставках, форумах, наукових конференціях.

Головні фахівці Ю. Гаєвський і С. Зубарев у 2008 році відвідали виставку «Bangkok Gems and Jewellery Fair» у Бангкоку, де зібрали відомості щодо цін насамперед на ограничене дорогоцінне каміння, зокрема топаз блакитний, димчастий кварц, аметист, цитрин. Також виконали аналіз асортименту різних рідкісних каменів, зокрема таафеїту, біксібіту тощо.

У 2011 О. Беліченко пройшла наукове стажування за темою «Інфрачервона спектроскопія бурштину та викопних смол» у Відділенні Бурштину Музею Землі ПАН у Варшаві. Стажування відбувалось під керівництвом професора, доктора наук Барбари Космовської-Церанович. Упродовж стажування вивчалися та аналізувалися методи інтерпретації інфрачервоних спектрів викопних смол. Особливу увагу було приділено аналізу колекції викопних смол, яку протягом 60 років збирали в Музеї Землі – провідній науковій базі світу з вивчення та діагностики викопних смол. Музей Землі передав 28 зразків викопних смол до ДГЦУ з метою створення бази даних.

У 2012 році головний фахівець Ю. Ладжун здійснив навчання за курсом «Діагностика та оцінка кольорових дорогоцінних і ювелірних каменів» Гемологічного інституту Америки за програмами: «Сутність кольорових каменів», «Кольорові камені», «Ідентифікація кольорових каменів». Після успішного закінчення отримав відповідні сертифікати.

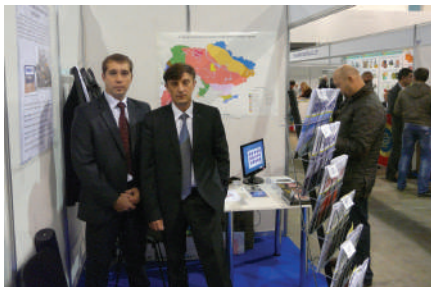
У 2008-2016 роках ДГЦУ продовжував приділяти значну увагу міжнародній виставковій діяльності, активно брав участь в обговоренні шляхів розвитку

А. Ткаленко, відкриття виставки «Ювелір Експо Україна», м. Київ (Україна), 2016. Диплом «За багаторічне та надійне партнерство»

Києві за ініціативи ДГЦУ започатковано щорічну міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння».

З 2 по 4 вересня 2013 року пройшов Міжнародний семінар за темою «Пізнаємо камінь: матеріали з природного каменю Каррари; машини та обладнання для видобутку і обробки природного каменю», організований гемологічним центром, ІЧЕ – Агентством з розвитку та інтернаціоналізації італійських підприємств і відділом розвитку торговельного обміну Посольства Італії за співпраці з Асоціацією виробників

Зліва направо: В. Ляшок, О. Горобчишин, форум «Індустрія каменю», Київ (Україна), 2011

Каррарського мармуру «IMM Carrara» та Національного союзу архітекторів України. Семінар «Пізнаємо камінь» було проведено в рамках всесвітнього проєкту «Тоскана – світовий центр видобутку і обробки мармуру».

Керівник відділу експертизи дорогоцінного каміння, експерт Міжнародної асоціації бурштинників О. Беліченко регулярно працює в постійній міжнародній експертній комісії міжнародних виставок бурштину «Amberif» й «Ambermart» (м. Гданськ, Польща). Щороку ДГЦУ бере активну участь у Міжнародних ювелірних виставках «Ювелір Експо Україна» як організатор: виконує безкоштовно експертизу каміння для відвідувачів заходу, науковці центру виступають з доповідями на семінарах, беруть участь в усіх заходах цієї ювелірної події року. Діяльність гемологічного центру у виставках відзначено дипломами «За багаторічне та надійне партнерство».

З 2008 року ДГЦУ спільно з Торгово-промисловою палатою України та Науково-технічним алмазним концерном «Алкон» в рамках щорічного Міжнародного форуму «Індустрія каменю» проводили науково-практичні семінари «Особливості обробки та використання природного каменю». Крім наукових доповідей, фахівці ДГЦУ давали консультації з оцінки декоративного каміння та відомості про наявні родовища декоративного каменю України.

На основі досвіду, набутого під час організації семінарів, у 2012 році в місті

Напередодні однієї з найбільших у світі виставок декоративного каміння «Xiamen Stone Fair 2014» у м. Сямень (КНР) компанією «Xiamen Pagoda-Build Co., LTD» з 27 лютого по 4 березня 2014 року було проведено професійний семінар-тренінг за темою «Все про будівельний камінь Китаю».

Напередодні однієї з найбільших у світі виставок декоративного каміння «Xiamen Stone Fair 2014» у м. Сямень (КНР) компанією «Xiamen Pagoda-Build Co., LTD» з 27 лютого по 4 березня 2014 року було проведено професійний семінар-тренінг за темою «Все про будівельний камінь Китаю».

О. Гелета, тренінг-семінар «Все про будівельний камінь Китаю», м. Сямень (КНР), 2014

Семінар-тренінг розробили для керівників компаній, менеджерів із закупівель, постачання, інженерів будівельних організацій, дизайнерів. Головним завданням семінару-тренінгу був розгляд усіх аспектів видобутку та обробки каменю, особливостей логістики і ведення ділових відносин з китайськими компаніями.

Для читання окремого блоку лекцій був запрошений фахівець ДГЦУ – заступник директора – керівник відділу експертизи напівдорогоцінного та декоративного каміння, кандидат геологічних наук О. Гелета. Він представив наукову лекцію про геологічні аспекти утворення гірських порід, які використовують як декоративне каміння у

будівництві й архітектурі, їх мінералогічні, фізико-механічні і текстурно-колеристичні властивості, а також діагностичні ознаки і якісні параметри.

З 21 по 24 травня 2014 року в місті Каррара (Італія) відбулась 32-а міжнародна виставка мрамору, технологій та дизайну «Carrara Marmotec 2014». У рамках співпраці ДГЦУ з IMM виставку відвідав О. Гелета.

Упродовж заходу він провів зустріч з Президентом та Віце-президентом Асоціації IMM. Під час зустрічі було домовлено про основні напрямки подальшої співпраці між IMM і ДГЦУ та зазначено про обопільну зацікавленість сторін у цій співпраці.

2017–2023 роки.

Продовжується активна робота ДГЦУ в рамках Кімберлійського процесу, Всесвітньої конфедерації ювелірів, Всесвітньої бурштинової ради.

Зокрема, з 9 по 14 грудня 2017 року в Брісбені, Австралія, відбулась Міжнародна пленарна зустріч країн-учасниць КП. Україну на цій зустрічі представляв заступник директора – керівник відділу експертизи алмазів ДГЦУ Володимир Татарінцев.

Зустріч була присвячена обговоренню питань ефективності ССКП, підсумкам роботи КП за поточний рік, реформуванню КП, плануванню подальшої його роботи, перегляду і вдосконаленню ССКП.

В. Татарінцев, Пленарна зустріч КП, Брісбен, Австралія, 2017

Окремою та «найгарячішою» темою був стан справ у Центральноафриканській Республіці (ЦАР), у східній частині якої знаходяться родовища алмазів, звідки останні нелегально поступали на ринок через дії повстанців, зокрема контрабандним шляхом. Співробітники вповноважених робочих груп КП доповідали, що урядові війська країни проводять збройну боротьбу з цими повстанцями. Роль КП обмежувалась розробкою методик відслідковування ознак походження алмазів із ЦАР. На Пленарній зустрічі представник ДГЦУ ознайомився з науковими матеріалами зазначених методик.

Останніми роками слідчі ООН встановили, що уряду країни під приводом боротьби з повстанцями

активно допомагають російські найманці ПВК «Вагнер», зокрема, із застосуванням тортур і вбивств місцевих жителів. Ці найманці катують мирних жителів, здійснюють групові зґвалтування та займаються грабежами. Вони допомагають РФ зміцнити свій вплив в Африці та укласти ділові угоди для Кремля, пов'язані з алмазами. Сьогодні в умовах збройної агресії РФ проти України ДГЦУ активно аналізує саме цю сторону справ РФ.

У рамках діяльності Робочої групи алмазних експертів КП (WGDE), членом якої є ДГЦУ, обговорювалось питання запровадження спеціального HS-коду в системі кодування товарів Всесвітньої митної організації (WCO), запропонованого для введення на національних рівнях з метою ідентифікації синтетичних необроблених алмазів на митницях. Пленарна зустріч прийняла відповідне Адміністративне рішення (AD), мета якого – запобігання незаконному декларуванню природних необроблених алмазів як синтетичних в обхід вимог КП, які не входять у сферу нагляду КП і, зазвичай, не перевіряються. За цим AD усім учасникам КП для виконання експортно-імпортних операцій рекомендовано ввести національний 8-значний підкод у рамках коду HS 7104.20 (необроблені синтетичні алмази) спеціально для ідентифікації синтетичних необроблених алмазів на митницях. Усі торгові партії необроблених алмазів мають перевірятись досвідченими експертами-гемологами.

На виконання зазначеного AD ДГЦУ розробив і запровадив у 2021 році власним наказом «Методику визначення діагностичних ознак синтетичних алмазів для цілей митної експертизи».

На пленарній зустрічі КП в Австралії також відбувся спеціальний форум із застосування технології блокчейн як заходу протидії шахрайству та продажу алмазів із зон конфліктів, які обробляються та використовуються в ювелірних виробках. Система реалізується із застосуванням IBM-платформи, підкріпленою сервісною мережею високого рівня безпеки. Через ланцюжок декларацій та відповідних супровідних документів відслідковується рух алмазів від родовища, де їх добували, до кінцевих споживачів ювелірних виробів. Алмази супроводжуються детальним описом, фотографіями зовнішнього вигляду кристалів, деталями обробки, лазерними мітками тощо. При цьому всі учасники ланцюжка поставок від виробників до гранувальників і далі до банкірів, страхувальників і т. ін. мають можливість на базі платформи мати спільну інформацію про записи.

На виконання рекомендацій форуму ДГЦУ розробив і запровадив у 2021 році власним наказом «Керівництво з ведення і користування системою аналітичного і документального супроводження експертних операцій з дорогоцінним камінням», яке стосується запровадження технології блокчейн для алмазів у ДГЦУ. Основою системи є ідея маркування ювелірного виробу динамічним QR-кодом, розташованим на ярлику до виробу, який зчитується сканером власного смартфона споживача. За цим кодом відкривається доступ до інтерактивної бази даних документів якості каменів у ДГЦУ і можливість зчитувати не тільки текстову інформацію відповідних експертних висновків щодо окремих алмазів, зроблених з початкових сировинних кристалів, увезених в Україну в супроводі ССКП, а й додатків до них, які можуть містити докладні характеристики каменів, отримані за допомогою наукового обладнання, фотографічні зображення каменів, зокрема «паспортні» фотографії онтогенічних рисунків росту алмазів, які є унікальними для кожного каменю. Таке застосування QR-кодифікації алмазів у складі ювелірних виробів є новітнім і може суттєво доповнювати існуючу в деяких країнах QR-кодифікацію виробів, а також саму систему алмазного блокчейну.

*Олена Беліченко –
«Бурштинник року 2021»,
Гданськ, Польща, 2022*

мають право використовувати спеціальне маркування «Зроблено в Європі» («Made in Europe») для своїх ювелірних виробів, які пройшли гемологічну експертизу у ДГЦУ.

У 2017 і 2019 роках у рамках XIV і XVI Міжнародних балтійських ювелірних виставок «Amber Trip» керівником відділу експертизи дорогоцінного каміння ДГЦУ Оленою Беліченко проведено наукові семінари «Гемологічна експертиза бурштину та його заміників», «Гемологічні дослідження бурштину та інших викопних смол». У вересні 2022 року Олені Беліченко за видатні досягнення в багаторічних дослідженнях бурштину, популяризації знань про бурштин, громадську роботу в бурштиновому співтоваристві було присуджено звання «Бурштинник року 2021».

26 червня 2018 року директором ДГЦУ було призначено досвідченого державного службовця **Кисіля Андрія Івановича**.

Кисіль Андрій Іванович

26 вересня 2017 року ДГЦУ отримав листа від керівництва Всесвітньої конфедерації ювелірів (CIBJO) про те, що у цей день на ювелірній виставці VICENZAORO у Віченці (Італія) була офіційно створена Європейська гільдія ювелірів (CIBJO European Jewellery Guild, EJG), і всі члени CIBJO, зокрема ДГЦУ, автоматично стають членами цієї гільдії. Мета створення нового органу – захист спільних інтересів європейських учасників ювелірної промисловості та індустрії дорогоцінного каміння. Члени EJG можуть взаємодіяти з різними гілками влади в Європейському Союзі у вирішенні різноманітних завдань захисту індустрії та пропагувати свою позицію як лідерів етичного бізнесу та ресурсу престижу. На них лежить певна відповідальність у сфері вирішення будь-яких питань, пов'язаних з дорогоцінним камінням. Виробники ювелірних виробів, асоційованих з ДГЦУ, як членом EJG,

мають право використовувати спеціальне маркування «Зроблено в Європі» («Made in Europe») для своїх ювелірних виробів, які пройшли гемологічну експертизу у ДГЦУ. У 2017 і 2019 роках у рамках XIV і XVI Міжнародних балтійських ювелірних виставок «Amber Trip» керівником відділу експертизи дорогоцінного каміння ДГЦУ Оленою Беліченко проведено наукові семінари «Гемологічна експертиза бурштину та його заміників», «Гемологічні дослідження бурштину та інших викопних смол». У вересні 2022 року Олені Беліченко за видатні досягнення в багаторічних дослідженнях бурштину, популяризації знань про бурштин, громадську роботу в бурштиновому співтоваристві було присуджено звання «Бурштинник року 2021».

26 червня 2018 року директором ДГЦУ було призначено досвідченого державного службовця **Кисіля Андрія Івановича**. Андрій Іванович отримав вищу освіту за спеціальністю «Фізика металів» у КТУ «Київський політехнічний інститут» та є випускником Київського національного економічного університету за спеціальністю «Державна служба». Він багато років присвятив службі в різних галузях, зокрема, у структурі Державної пробірної служби України працював заступником начальника відділу аналізу і контролю за виготовленням ювелірних виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння Управління пробірної служби та контрольно-наглядової роботи. За сумлінну працю та зразкове виконання службових обов'язків Андрій Кисіль нагороджений подякою Головного управління державної служби України.

За час роботи на посаді директора ДГЦУ Андрій Іванович особливу увагу приділяв розвитку експертної та наукової діяльності гемологічного центру, роботі в рамках КП.

Так, ДГЦУ бере участь у Міжнародній пленарній зустрічі країн-учасниць КП, яка відбулась 11–16 листопада 2018 року в Брюсселі, Бельгія. Україну на цій зустрічі представляв заступник директора – керівник відділу експертизи алмазів ДГЦУ В. Татарінцев. Як і в попередні роки, зустріч була присвячена підсумкам роботи за поточний рік, обговоренню питань ефективності ССКП, її перегляду і вдосконаленню, реформуванню і плануванню подальшої роботи КП.

Продовжились довготривалі обговорення термінології основних понять у ССКП, зокрема, щодо редефініції визначення «конфліктних алмазів», застосування «алмазної термінології» за міжнародним стандартом ISO 18323, а також стан справ у ЦАР.

На спеціальному засіданні WGDE були обговорені питання досліджень експортних поставок алмазів з різних регіонів ЦАР на рівні «footprint» (за статистичними даними морфологічних особливостей кристалів) та «fingerprint» (за науковими дослідженнями «тонких» діагностичних особливостей алмазів) досліджень, що виконуються сьогодні лише південноафриканською лабораторією MINTEK, яка має можливість ідентифікувати певні алмази за допомогою інфрачервоної спектроскопії, лазерної абсорбційної спектроскопії та інших наукових методів. На засіданнях групи були представлені конкретні результати роботи за зазначеними методами і професійні доповіді співробітників MINTEK. Також була окреслена проблема митного кодування експортно-імпорتنних поставок зразків алмазовміщуючої породи (кімберлітів) з видимими вкрапленнями кристалів алмазів.

ДГЦУ продовжує роботу зі стандартизації експертної оцінки дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення з урахуванням новітнього міжнародного досвіду.

У 2019 році спеціалісти ДГЦУ взяли участь у розробці національного нормативного документа ДСТУ 8847:2019 «Бурштин-сировина. Загальні технічні умови», який установлює основні принципи класифікування бурштину-сировини та вимоги щодо зберігання, транспортування, маркування, пакування, контролювання і приймання бурштину.

До того ж були внесені зміни до технічних умов ТУ У 36.2–21587162.002:2009 «Смарагди, рубіни, сапфіри сині, олександрити» і ТУ У 36.2–21587162-003:2009 «Каміні дорогоцінні другого – четвертого порядку». А у 2022 році оновлено редакції цих ТУ.

14 вересня 2020 року на посаду директора ДГЦУ призначено Ткаленка Андрія Миколайовича, гірничого інженера за фахом, з більше ніж 27-річним досвідом роботи на керівних посадах, який протягом семи років до того пропрацював на посаді заступника директора ДГЦУ.

Під керівництвом нового очільника в ДГЦУ активізовано роботу щодо популяризації гемології на теренах України та поза її межами, розвитку гемологічної науки та освіти, вдосконалення гемологічної експертизи, захисту економічних інтересів України на світовому ринку, міжнародної діяльності.

Ткаленко Андрій Миколайович

Зліва направо: Г. Недопад, Голова Волинської обласної ради; А. Ткаленко, директор ДГЦУ; В. Клепка, директор ТОВ «Надровидобування». Відкритий аукціон з реалізації бурштину, Луцьк, 2021

А. Капустюк, керівник КП «Волиньприродресурс», А. Ткаленко на кар'єрі з видобування бурштину, Луцьк, 2021

О. Лісовий, директор Національного центру «Мала академія наук України», А. Ткаленко, 2020

Фахівці установи беруть активну участь у роботі з легалізації видобування та продажу бурштину. Укладається низка угод про співпрацю з легальними виробниками бурштину, а саме: КП «Волиньприродресурс» Волинської обласної ради, Громадською організацією «Асоціація "Український бурштиновий світ"».

Як результат, КП «Волиньприродресурс» разом з Волинською обласною радою за безпосередньої участі директора ДГЦУ Андрія Ткаленка було організовано та проведено перші в Україні відкриті аукціони з реалізації бурштину.

З метою популяризації гемології серед дітей і молоді, формування цілісної системи підтримки молодих дослідників, їх самореалізації в науково-дослідницькій діяльності шляхом впровадження комплексу науково-освітніх заходів, спрямованих на підвищення рівня освіти учнівської та студентської молоді у сфері мінерально-сировинних ресурсів, у грудні 2020 року гемологічним центром укладено меморандум про співпрацю з Національним центром «Мала академія наук України».

Розвивається наукова діяльність установи. Укладаються договори про співпрацю у сфері науково-технічної діяльності між Інститутом геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАНУ (ІГМР) та ДГЦУ. У травні 2021 року на особисте запрошення академіка НАН України, академіка-секретаря О. Пономаренка та академіка НАН України, Президента Малої академії наук України С. Довгого директор ДГЦУ А. Ткаленко вперше в історії гемологічного центру бере участь у щорічних зборах Відділення наук про Землю Національної академії наук України. На зборах було зазначено важливість посилення співпраці НАНУ з ДГЦУ з метою популяризації і розвитку гемологічної науки та освіти. Було прийнято рішення про створення Піклувальної ради ДГЦУ під головуванням академіка НАН України, Президента Малої академії наук України С. Довгого.

С. Довгий, Президент Малої академії наук України, А. Ткаленко, 2021

Зліва направо: академік НАНУ О. Пономаренко (директор ІГМР), професор В. Павлишин, О. Беліченко, ДГЦУ, 2021

Створюється концепція Української академії гемології як структурного підрозділу ДГЦУ. На засіданні Науково-технічної ради ДГЦУ за участі начальника Управління державної політики у сфері пробірничого контролю, документів суворого звітності та лотерейної діяльності Міністерства фінансів України Володимира Короля ця концепція була схвалена. На жаль, через війну росії проти нашої країни втілення цього амбітного проєкту в життя тимчасово відкладено.

Поглиблюється співробітництво ДГЦУ з Інститутом геологічних наук та Інститутом геохімії, мінералогії та рудоутворення імені М.П. Семененка; Українським мінералогічним товариством, ННІ «Інститут геології» КНУ імені Тараса Шевченка, ІВЦ «Алкон» НАН України, Київським національним університетом будівництва та архітектури, НТУ «Дніпровська політехніка» у сфері наукових досліджень природного каміння, ДУ «Музей коштовного і декоративного каміння» (смт Хорошів, Житомирська область).

Як результат – щорічне проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння» за участі Агентства зовнішньої торгівлі Італії, Internazionale Marmi e Macchine Carrara S.P.A. (Італія); співорганізація та проведення науково-практичної конференції «Мінерально-сировинні багатства України: шляхи оптимального використання» на базі Музею коштовного та декоративного каміння в смт Хорошів. На цих заходах фахівцями ДГЦУ

були представлені доповіді за матеріалами науково-дослідних робіт, які виконуються згідно з тематичним планом, затвердженим Міністерством фінансів України. З нагоди святкування 25-річчя Музею коштовного та декоративного каміння фахівцями гемологічного центру за підтримки голови Піклувальної ради ДГЦУ академіка Станіслава Довгого була презентована та передана музею електронна версія його колекції, за допомогою якої кожен відвідувач може ознайомитися в онлайн-режимі з унікальною колекцією цього закладу.

Фахівці ДГЦУ залучаються до проведення міжнародних наукових семінарів. Так, у 2020 році спеціалісти ДГЦУ К. Кормакова та І. Ємельянов були запрошені для проведення наукового семінару «Застосування DiamondView™ для діагностики природи походження діамантів» у рамках XVII Міжнародної балтійської ювелірної виставки «Amber Trip», Вільнюс, Литва. У травні 2021 року в рамках Міжнародної будівельної та інтер'єрної виставки «KyivBuild Ukraine 2021» фахівці ДГЦУ взяли

Учасники конференції «Сучасні технології та особливості видобутку, обробки і використання природного каміння»

Зліва направо: І. Сергієнко, О. Беліченко, А. Ткаленко, В. Яковлева (директорка музею), О. Гелета, конференція «Мінерально-сировинні багатства України: шляхи оптимального використання», смт Хорошів, жовтень, 2021

О. Гелета, відеоконференція, 2021

Торгово-промисловою палатою України (ТПП). Проводиться низка двосторонніх зустрічей. Відповідно до домовленостей, які були досягнуті на зустрічах, сторонами підписано Меморандум про взаєморозуміння та співробітництво між ДГЦУ та ТПП.

участь у засіданні круглого столу «Сучасний стан за наглядом державного регулювання якості будівельних матеріалів», що був організований Асоціацією виробників будівельних матеріалів. Значну увагу було приділено питанням практичної реалізації положень Закону України «Про надання будівельної продукції на ринку», прийнятого Верховною Радою України у вересні 2020 року, відповідно до якого від 1 січня 2023 року будівельна продукція може розміщуватись на вітчизняному ринку тільки за умови проведення контролю виробництва, наявності декларації якості та нанесення відповідного маркування.

У 2021 році наукові здобутки ДГЦУ були належним чином оцінені Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

Так, Голова Науково-технічної ради ДГЦУ, кандидат геологічних наук, член-кореспондент Академії будівництва України Олег Гелета взяв участь у відеоконференції щодо заслуховування та оцінювання Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій звітів головних розпорядників бюджетних коштів, які здійснювали науково-технічну діяльність у 2020 році. Науковим комітетом звіт було прийнято без зауважень і відзначено унікальність ДГЦУ як установи, яка здійснює наукові та науково-практичні дослідження у сфері гемологічної експертизи.

Згідно з Меморандумом про співпрацю між ДГЦУ та Київським національним університетом імені Тараса Шевченка на базі навчально-наукового інституту «Інститут геології» КНУ імені Тараса Шевченка 11 листопада 2022 року було проведено науково-практичний семінар «Сучасні проблеми гемологічної науки».

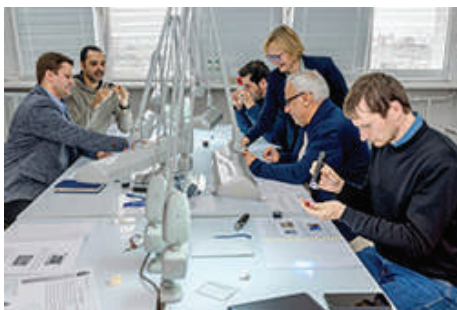
Поглиблюється співробітництво ДГЦУ з

Зліва направо: А. Ткаленко, Г. Чижиков (президент ТПП)

Зліва направо: А. Ткаленко, Мохаммад Салім Алотті, президент Асоціації українських та арабських бізнесменів й інвесторів, Мохаммед Бін Тван Куварі, Перший віце-президент ТПП Держави Катар, 2021

Навчання групи слухачів з Катару, ДГЦУ, 2021

Також під час зустрічей сторони домовилися про об'єднання зусиль у сприянні розвитку гемологічної галузі, обміну інформацією з питань обігу коштовного каміння, надання консультативних та освітніх послуг, проведення спільних заходів, зокрема, виставок та конференцій у ТПП тощо.

У рамках співробітництва гемологічний центр взяв участь у низці заходів, зокрема промозаході «DO invest», Пакистансько-українському бізнес-форумі, двосторонній зустрічі з делегацією ТПП Ісламської Республіки Пакистан на чолі з віце-президентом ТПП паном Акбар Ханом, яка згодом відвідала гемологічний центр. Директор ДГЦУ Андрій Ткаленко бере участь у Другому засіданні Спільної комісії з економічного, торговельного та технічного співробітництва між Урядом України та Урядом Держави Катар у ТПП України. На зустрічі з Першим віце-президентом Палати паном Мохаммедом Бін Тван Куварі (H.E AL KUWARI) були обговорені питання щодо розвитку гемологічної галузі в Катарі та співробітництва між нашими країнами в цьому напрямку, підписано Меморандум про співпрацю. У рамках меморандуму гемологічним центром організовано і проведено навчання з підготовки експертів-гемологів за напрямком «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння органічного походження» для групи слухачів з Катару під керівництвом директора виставкового центру «Kahraman» Катарського культурного центру «Katara» Khalid Al-Sayed.

У серпні 2021 року з Асоціацією українських та арабських бізнесменів й інвесторів AUABI укладено довгостроковий Меморандум про співпрацю щодо розробки та впровадження спільних інноваційних й

інших проєктів, консультування та обміну інформацією з питань обігу коштовного каміння, об'єднання зусиль у всебічному сприянні розвитку гемологічної галузі. Питання співпраці ДГЦУ у сфері гемології та мінералогії з країнами Близького Сходу були обговорені на нараді в Міністерстві закордонних справ України під головуванням

Першої заступниці Міністра закордонних справ України Еміне Джапарової та за участі делегації Асоціації українських та арабських бізнесменів й інвесторів AU-ABU на чолі з президентом асоціації паном Мохаммадом Салімом Алотті.

А. Ткаленко; Е. Джапарова, Перша заступниця Міністра закордонних справ України; делегація Асоціації українських та арабських бізнесменів й інвесторів, 2021

Війна... 24 лютого 2022 року змінило життя не тільки гемологічного центру, а й всієї країни, всього світу.

З перших днів повномасштабної агресії росії проти України ДГЦУ як національний орган КП разом з Міністерством фінансів, Міністерством закордонних справ України проводить роботу щодо міжнародної ізоляції росії та білорусі в рамках КП, спільно працює над посиленням міжнародного тиску на РФ, а також донесенням до інших учасників КП сигналів про вчинення агресором дій, що суперечать принципам КП, які, як неодноразово проголошувалось на міжнародному рівні, служать збереженню миру і сталому розвитку держав.

За нашою ініціативою в рамках КП створена коаліція країн з підтримки України, до складу якої серед інших увійшли представники ЄС, Канади, США, Швейцарії,

Австралії, Великої Британії та Коаліції громадянського суспільства КП. До цієї роботи також була долучена Надзвичайний та Повноважний Посол України у ПАР, Ботсвані і Мозамбіку пані Любов Абравітова, яка під час перебування в Україні відвідала ДГЦУ. Була проведена дуже змістовна зустріч, на якій узгоджено наші подальші спільні дії.

У червні 2022 року офіційна делегація України у складі директора ДГЦУ Андрія Ткаленка, заступника директора ДГЦУ Володимира Татарінцева та радника директора ДГЦУ Михайла Зуєва взяла онлайн-участь у Міжсесійній зустрічі країн-учасниць КП, яка проходила у Ботсвані.

Зліва направо: В. Король, начальник Управління державної політики у сфері пробірного контролю та документів суворой звітності МФУ; Л. Абравітова, Надзвичайний та Повноважний Посол України у ПАР, Ботсвані і Мозамбіку; А. Ткаленко, директор ДГЦУ

Одним з питань, на яких наполягала Україна на цій зустрічі, був перегляд визначення поняття «конфліктних» («кривавих») алмазів у тексті основного документа КП –ССКП, що дозволить

Л. Абравітова, Надзвичайний та Повноважний Посол України у ПАР, Ботсвані і Мозамбіку; Пленарна зустріч КП, Ботсвана, 2022

ініціативи делегації ДГЦУ було схвалено рішення щодо включення України до складу новоствореного органу КП – Спеціального комітету з огляду та реформ (Committee on Review and Reform). Нашою делегацією було заблоковано проєкт рішення Пленарного засідання КП щодо ухвалення кандидатури білоруси на посаду Віце-голови КП у 2023 році. У результаті Віце-головою КП у 2023 році обрано ОАЕ.

У підсумкове комюніке КП після більше ніж десятигодинного бурхливого обговорення було включено офіційні листи щодо захисту інтересів України.

Ця робота була продовжена і в 2023 році. У лютому цього року директора ДГЦУ Андрія Ткаленка включено до робочої групи при МЗС України щодо координації питань виключення росії з міжнародних організацій.

У рамках КП ДГЦУ проводить активну роботу в підгрупах по дефініції та основному документу Спеціального комітету з огляду та реформ, у складі Робочої групи алмазних експертів.

Д-р Мерсі Мануучі, Л. Абравітова, А. Ткаленко, В. Татарінцев, підготовка до Міжсесійного засідання країн-учасниць КП, Зімбабве, 2023

гірничодобувної промисловості в Міністерстві гірничорудної промисловості та розвитку гірничодобувної промисловості Зімбабве д-ра Мерсі Мануучі, з командою Всесвітньої діамантової ради (WDC) під керівництвом Едварда Ашера (Нідерланди), з представниками ЄС, Канади, Швейцарії, США, Австралії та Великої Британії. У рамках роботи у складі Робочої групи алмазних експертів делегація ДГЦУ заблокувала спробу росії увійти до керівного складу цієї групи.

маркувати російські алмази як конфліктні. У результаті було прийнято рішення про створення в рамках КП Спеціального комітету з огляду та реформ. Це рішення затверджено на пленарній зустрічі країн-учасниць КП, яка відбулась з 01 по 05 листопада 2022 року в Ботсвані.

Безпосередньо в залі засідань у Пленарній зустрічі КП взяла участь Надзвичайний та Повноважний Посол України в ПАР, Ботсвані і Мозамбіку Любов Абравітова, яка на початку зустрічі виступила з потужною промовою щодо осудження агресії росії проти України.

За результатами Пленарної зустрічі за

На запрошення Республіки Зімбабве, що головує у КП у 2023 році, ДГЦУ, як національний орган КП, взяв участь у роботі Міжсесійного засідання країн-учасниць КП у травні цього року в Зімбабве.

Під час підготовки до цієї зустрічі, за участі Надзвичайного і Повноважного Посла України у ПАР, Ботсвані і Мозамбіку Любові Абравітової, у 2023 році було проведено низку телеконференцій. Зокрема, з зімбабвійською командою підготовки засідання КП під керівництвом Головної директорки з розвитку

Пропозиції ДГЦУ щодо розширення дефініції «конфліктні алмази», враховуючи збройну агресію росії проти України, були офіційно направлені до робочих органів та всіх членів КП, вони мають бути розглянуті на Пленарній зустрічі КП у листопаді 2023 року в Зімбабве.

Безумовно, робота ДГЦУ під час військового стану, оголошеного в країні у зв'язку з агресією росії проти України, не була обмежена лише міжнародною діяльністю. Вже з травня 2022 року ми відновили свою роботу в повному обсязі, звичайно, з урахуванням особливостей воєнного часу.

Не припинялась наукова діяльність ДГЦУ. Продовжує працювати Науково-технічна рада ДГЦУ. Всі роботи, заплановані на 2022 рік, були успішно завершені, захищені на засіданні Наукової ради Міністерства фінансів та доведені до стадії впровадження. У січні 2023 року гемологічний центр отримав свідоцтво про включення до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави, як науково-дослідна, науково-технічна установа, діяльність якої має важливе значення для розвитку науки, економіки і виробництва.

Поновлено роботу ДГЦУ зі стандартизації експертної оцінки дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення з урахуванням новітнього міжнародного досвіду.

У 2022 році розроблено ТУ У 32.1–21587162.004:2022 «Перли культивовані». У цих ТУ встановлено основні технічні вимоги до класифікування перлів культивованих, визначено основні класифікаційні ознаки, викладено вимоги щодо їх маркування, пакування, зберігання, транспортування, методів контролювання та правил приймання, наведено вжиті в ТУ науково-технічні терміни та визначення позначених ними понять, подано методичні матеріали щодо облагороджених перлів культивованих.

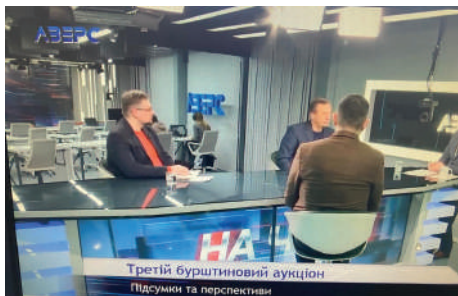
Матеріали ДСТУ і ТУ увійшли до оновлених навчальних курсів ДГЦУ «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння», «Атестація та експертна оцінка дорогоцінного каміння органогенного походження», методичних посібників до курсів.

За ініціативи ДГЦУ та за підтримки Міністерства фінансів України 2 травня 2023 року була прийнята постанова Кабінету Міністрів України «Про зарахування дорогоцінного каміння органогенного утворення (бурштин-сировина унікальний) до Історичного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння України». Це рішення дозволило зберегти у власності держави 13 унікальних зразків бурштину та формувати цілісну наукову колекцію, яку зараховано до Історичного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння України з визначенням ДГЦУ місцем їх зберігання з метою експонування унікальних зразків бурштину, проведення наукових досліджень коштовного каміння, а також інформування наукової спільноти, що сприятиме підвищенню міжнародного іміджу України.

Слід зазначити, що таке зарахування унікальних зразків дорогоцінного каміння бурштину до Історичного фонду відбулося вдруге за часи незалежної України.

Продовжується освітня діяльність установи. З дотриманням необхідних заходів безпеки в умовах воєнного стану було забезпечено проведення навчальних курсів за усіма основними напрямками підготовки експертів-гемологів. Більш того, фахівцями ДГЦУ у співробітництві з Малою академією наук навесні 2023 року була розроблена та ухвалена на засіданні Науково-технічної ради ДГЦУ спеціальна навчальна програма для учнівської молоді «Перші кроки до гемології», яка буде проводитись у форматі літніх освітніх таборів.

Робота ДГЦУ не залишається без уваги засобів масової інформації. Так, у лютому 2021 року директор Андрій Ткаленко взяв участь у прямому ефірі телеканалу «Аверс»

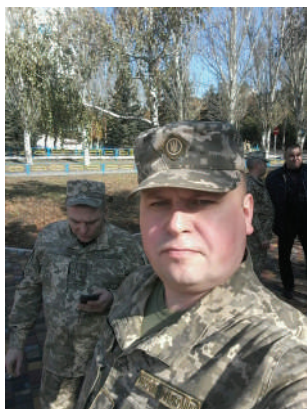

А. Ткаленко, «Підсумки тижня», 2021

«ФАКТИ тижня», 2023

Співробітники гемологічного центру захищають Україну і в лавах ЗСУ. Так, Ігор Сергієнко, керівник науково-дослідної лабораторії, старший лейтенант запасу, був призваний у 2018 році та служив офіцером управління бойової підготовки штабу оперативного командування «Схід». У 2019 році у складі управління оперативно-тактичного угруповання «Схід» безпосередньо брав участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації у Донецькій області.

Ігор Сергієнко

Олег Гелета

у програмі «Підсумки тижня», яка була присвячена перспективам розвитку бурштинової галузі.

У січні 2022 року вийшла в ефір програма про діяльність гемологічного центру на телеканалі «UA Перший».

У серпні 2022 року заступник директора ДГЦУ Володимир Татарінцев взяв участь у телемарафоні «FreeДом» на каналі ICTV, де, як уповноважена особа національного органу КП, розповів про роботу гемологічного центру в рамках КП щодо міжнародної ізоляції росії та визнання алмазів, які добуває країна-агресор, як «кривавих», про тісний зв'язок провідної алмазної компанії рф «АЛРОСА» з військово-промисловим комплексом рф і особисто з путіним.

У березні 2023 року у програмі «ФАКТИ тижня» на каналі ICTV вийшов сюжет «Криваві алмази», в якому за участі директора ДГЦУ Андрія Ткаленко та заступника директора Володимира Татарінцева була висвітлена робота ДГЦУ щодо міжнародної ізоляції росії в рамках КП.

Його професійні якості визнавали військові підлеглі і високо цінувало командування, оскільки він завжди ставив інтереси держави на перше місце та проявляв бездоганну відданість виконанню своїх обов'язків.

Олег Гелета, заступник директора – керівник відділу експертизи напівдорогоцінного та декоративного каміння, старший лейтенант запасу, з перших днів повномасштабної агресії російської федерації у лютому 2022 року свідомо обрав шлях добровольця і нині служить офіцером у лавах 100-ї окремої бригади територіальної оборони. Олег виявив високий рівень мужності та патріотизму у справі захисту Батьківщини. Олег Гелета є прикладом військової дисципліни та самовідданості у виконанні своїх обов'язків.

Наші співробітники Ігор та Олег втілюють найкращі цінності армії і волелюбного духу України. Своїми вчинками вони надихають інших на самовідданість та вірність принципам, що стоять в основі служби державі.

ДГЦУ 30 років. За ці роки наша установа пройшла непростий шлях. Багато чого зроблено, багато ще доведеться зробити. Ми віримо у нашу Перемогу, віримо у майбутнє, ми пишаємось усіма, хто творив і продовжує творити нашу спільну історію. Ми дякуємо за підтримку всім, хто співпрацював і співпрацює з ДГЦУ всі ці роки – це і Міністерство фінансів України, і Національна академія наук, і Мала академія наук, і Торгово-промислова палата України, і Міністерство закордонних справ України, наші закордонні партнери, також Союз ювелірів України, ДУ «Музей коштовного і декоративного каміння», ІГМР імені М.П. Семененка НАН України, КНУ імені Тараса Шевченка, ІВЦ «Алкон» НАН України, КНУБА, НТУ «Дніпровська політехніка», найбільша ювелірна виставка України «Ювелір Експо Україна», будівельна виставка «KyivBuild Ukraine», ГО «Асоціація “Український бурштиновий світ”», КП «Волиньприродресурс», численна спільнота експертів, науковців, ювелірів й аматорів природного каміння та всі небайдужі до гемології.

Далі буде...